

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Ključna vprašanja na rešet

GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA IŠČETA SKUPNA POTA

Z delom pri proučitvi možnosti za povezavo gozdarstva in lesne industrije Notranjske nismo odlašali. Prav zato so se že izluščila nekatera ključna vprašanja, ki jih bo treba strokovno in družbeno-politično osvetliti, da bi prihodnje delo steklo na trdni podlagi. Nihče si ne želi velikopotezne — nerealne, pa tudi ne formalistično — namišljene integracije.

Ceprav sedanje rešitve niso veliko dlje od osnovne ideje, ali pa ravno zaradi tega je prav, da se nekoliko podrobneje seznanimo z namenom, s pričakovano vsebino in z ovirami, ki jih srečujemo ob prizadevanjih za povezavo gozdarstva in lesne industrije.

KDO SO POBUDNIKI POVEZAVE?

Prav je, da jih predstavimo z nekaterimi podatki:

— GG Postojna: 170 milijonov dinarjev celotnega dohodka, 700 zaposlenih;

— BREST Cerknica, 633 milijonov dinarjev celotnega dohodka, 1995 zaposlenih;

— JAVOR Pivka, 450 milijonov dinarjev celotnega dohodka, 1600 zaposlenih;

— LESONIT Ilirska Bistrica, 438 milijonov celotnega dohodka, 1250 zaposlenih;

— JELKA Begunje, 59 milijonov celotnega dohodka, 187 zaposlenih;

— OLES Postojna, 18 milijonov dinarjev celotnega dohodka, 96 zaposlenih.

SKUPNI celotni dohodek omenjenih delovnih organizacij znaša eno milijardo in 768 milijonov dinarjev. Pri tem pa imajo posamezne izmed njih različno proizvodnjo po strukturi. Ne da bi se spuščali v analizo posamezne izmed njih, si oglejmo globalne podatke:

— gozdarstvo predstavlja 170 milijonov dinarjev oziroma 10 % dejavnosti;

— primarna lesna predelava 975 milijonov dinarjev oziroma 55 % dejavnosti;

— finalna lesna predelava 623 milijonov dinarjev oziroma 35 % dejavnosti vseh predstavljenih delovnih organizacij;

— od skupno 5800 delavcev jih je zaposlenih v gozdarstvu 700, v primarni lesni predelavi 3500.

KAKO SMO PRIČELI Z DELOM?

Vemo, da ima gospodarstvo svoje zakonitosti, katerim se morajo podrediti nekatere zgolj lokalistične ali drugače motivirane težnje. Vemo pa tudi, da smo bili v preteklosti priča nekaterim poskusom bolj ali manj posrečenih integracij v naši ožji in širši domovini. Tako smo se lahko marsičesa naučili na svojih, pa tudi na napakah drugih.

Da bi bila povezava vsestranska, predvsem pa tudi strokovno podprta, so oblikovane tri komisije: planska, ekonomska in splošno-pravna. V njih sodelu-

jejo predstavniki vseh delovnih organizacij. Kot smo poročali že v prejšnji številki, je poskrbljeno tudi za usklajevanje dela vseh treh komisij.

Komisije so bile oblikovane januarja letos in so takoj pričele z delom.

NAMEN POVEZAVE

Odgovor na vprašanje, zakaj se povezujemo, zahteva širšo obrazložitev. Poenostavljeno pa bi ga lahko opredelili takole: povezuje nas skupna skrb za prihodnji razvoj (gozdne) surovin-ske osnove, skrb za kar najboljšo izrabo razpoložljivih surovin, skrb za skupno izobraževanje delavcev in potrebe po organizirani izmenjavi strokovnih dosežkov.

Pri tem se seveda zavedamo, da lahko uspe le takšna povezava, ki bo z usklajevanjem programov in s skupnim planiranjem zagotavljala razvoj vseh zainteresiranih delovnih organizacij. Povezava pa mora seveda zasledovati kar največjo finalizacijo pri predelavi surovin, dvig stopnje organiziranosti dela, dvig produktivnosti in podobno, kar vpliva na utrjevanje socialne varnosti vseh zaposlenih.

Druga skupina razlogov pa se suče okrog pravilne razdelitve dohodka gozdarstva in lesne industrije. Le-to naj bi dosegli s tem, da bi na začetku vsakoletnega obdobja določili faktor ce-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Namesto voščila

Po treh desetletjih praznovanja Dneva žena v naši novi družbi se kaže zamisliti ne le nad načinom praznovanja 8. marca, ampak predvsem nad vsem tistim, zaradi česar ta dan sploh praznujemo.

Zamisliti se torej kaže nad enakopravnostjo ženske v naši družbi, o doseženi stopnji te enakopravnosti, o tem, koliko se sklada ustavna pravica z resničnim stanjem pri nas.

Nihče danes ne more ovreči zgodovinske resnice, da so si naše ženske popolno ustavno enakopravnost z moškim delom družbe priborile v narodnoosvobodilnem boju same. Spomnimo se ob tem jubileju ilegalk, obveščevalk, samozavestnih in iznajdljivih kurirk pa bolničark, zdravnic, partizanskih učiteljic! Nobena statistika še ni in nikoli ne bo sešela vseh parov volnenih nogavic, šalov in jopic, ki so jih spletle dekleta, matere in stare mame za fante v gozdovih; nikoli ne bo noben inštitut seštel hlebcev kruha, napečenega po naših kmetijah, ne skled žgancev in loncev mleka, ki so ga ob vsaki uri postavljale pred lačne in izčrpane borce.

Tega zgodovinskega uvoda ni treba zato, da bi šele utemeljevali pravico žensk do njihovih enakih pravic v naši družbi. Potreben je zato, ker smo v teh treh desetletjih prevečkrat pozabljali na ta neprecenljivi prispevek žena v naši splošni stvari, ker s takšnim odnosom nismo dosledno nadaljevali in ker smo dostikrat tako imenovano žensko vprašanje obravnavali na zelo primitiven in cenen, lahko rečemo, tudi izkoriščevalski način.

Res je namreč, da ženskam v tem obdobju nismo nikoli odrekli državljskih pravic, tudi ne pravice do dela (celo do nočnega) in do enakega osebnega dohodka. Pustili smo jih tudi študirati — sploh smo jim velikodušno priznali vse pravice, dovolili polno enakopravnost — z veliko zamudo in zelo krčevito pa ustvarjamo skupaj z njimi osnovne pogoje za to, da bi to zapisano in razglašeno enakopravnost lahko tudi uresničevale.

V nekaterih industrijah: tekstilni, oblačilni, živilski (tudi v lesni in celo kovinski) ter v dejavnostih kot so trgovina, gostinstvo, banke in tako naprej, danes delajo v Sloveniji skoraj samo ženske. Vredilni so še ostali moški. Zelo podobno je v zdravstvu; vzgoja in izobraževanje v osnovnem šolstvu sta skoraj izključna ženska domena že celih trideset let, le malo drugače je v srednjih šolah. Ali niso to najodgovornejša družbena bremena sedanjega časa? Ali ni tudi mati številne kmečke družine-gospodinja, kmetica in vzgojiteljica v eni osebi vredna najvišjega družbenega priznanja?

In vendar je to delo, za katerega težko kar naravnost rečemo, da je enakopravno nagrajevano.

Rad bi poznal delavko, ki bo po osmih urah dela brez skrbi sedla, si podložila noge s pručko, da si jih v miru spočije, posrejala kavo ter prelistala časnike, revije in delegatske informacije. Tu — ob tej nezmožnosti — se začneja ženska neenakopravnost: ženska skrbi za družino, za moža, za hišo, za stanovanje, njeno izobraževanje se resnično vse pre pogosto konča v zadnjem letniku šole, ki jo je napravila, zato se potem ne more več enakopravno vključevati ne v politično življenje ne v krajevno ne v občinsko ne v delavsko in ne v interesno samoupravo; zato so tudi v pretežno ženskih kolektivih vodje političnih, samoupravnih in poslovnih teles — moški. Zato so tudi odločitve moške: vse od kraja gospodarsko investicijske; številne dejavnosti, ki so pretežno ženska domena, pa ostajajo zadaj in se rešujejo navsezadnje z zamudo in s samoprispevki. Če bi ženske res enakopravno zasedale vodilne položaje v družbi, je gotovo, da bi bil naš razvoj enakomernejši in skladnejši kot je.

Čigav interes na primer je celodnevna šola — če ne ženski? Koliko pa je očetov, ki po današnji poldnevni šoli bdijo nad šolarjem, da bo in kako bo napravil domačo nalogo? To je seveda ženska stvar!

Celodnevna šola bi ženo razbremenila te vsakodnevne skrbi — pa poglejte, s kakšno težavo se rojeva na Slovenskem in v občini tudi!

Če bi ženske razpolagale samo s tistim delom dohodka, ki ga same ustvarjajo (in ta ni majhen), bi takšne šole stale že povsod. Koristi od tega pa ne bi imele le ženske, ampak vsa družba.

Tako se ženska enakopravnost zlomi največkrat prav pri odločanju, tam, kjer se zlomi enakopravnost slehernega premalo osveščene, premalo obveščene in premalo izobražene delavca.

Zato ni žensko vprašanje prav nič žensko — to je veliko družbeno vprašanje in pomembna družbena naloga.

Prav je torej, da nehamo imeti 8. marec za dan, ko natresemo ženskam rožic o njihovi nepogrešljivosti na delovnem mestu in o naši neizmerni ljubezni do njih; prav je, da nehamo v splošno veselje trgovcev prazniti na ta dan njihova skladišča, polna starih bonbonier, kozarcev, prtičkov in druge »ženske« navlake — ustvarimo jim raje pogoje, da bodo same odločale o tem, kam s sredstvi, ki jih vsak dan ustvarjajo s svojimi delavnimi rokami.

In čestitajmo jim — ne zato, ker so ženske; zato, ker v resnici podpirajo tri vogle naše družbe!

J. Praprotnik

Večja idejna in akcijska enotnost

PRED SEJO OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV

KOMITE OBČINSKE KONFERENCE JE SKLENIL SKLICATI SEJO OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV. NA SEJI BODO NA OSNOVI SKLEPOV PETE SEJE CENTRALNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE OČENILI URESNIČEVANJE DRUŽBENE VLOGE IN KREPITEV ZVEZE KOMUNISTOV V OBČINI

Priprave na to sejo trajajo že od oktobra lani, ko so osnovne organizacije Zveze komunistov začele obravnavati analizo in oceno delovanja Zveze komunistov v naši občini v obdobju po sedmem kongresu ZKS. Poleg tega je občinski komite Zveze komunistov vsem osnovnim organizacijam posredoval teze za sejo občinske konference.

Nedvomno so bili v obdobju po 7. kongresu ZKS doseženi pomembni rezultati pri ustavni preobrazbi, gospodarski stabilizaciji, samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, združevanju sredstev občanov za šolstvo in druge potrebe, pa tudi na ostalih področjih družbenega življenja. Vsi ti uspehi in prihodnji napredek so odvisni od učinkovitega družbeno političnega delovanja.

5. seja CK ZKS je bila usmerjena tako, da je nakazala smeri prihodnjega razvoja. Samo, če bodo komunisti idejno in akcijsko enotni, bodo učinkoviti in bodo sposobni znotraj našega samoupravnega socialističnega sistema razreševati vse težave in protislovja v prihodnji socialistični preobrazbi naše družbe. Takšna Zveza komunistov mora biti prisotna na vseh področjih družbenega življenja.

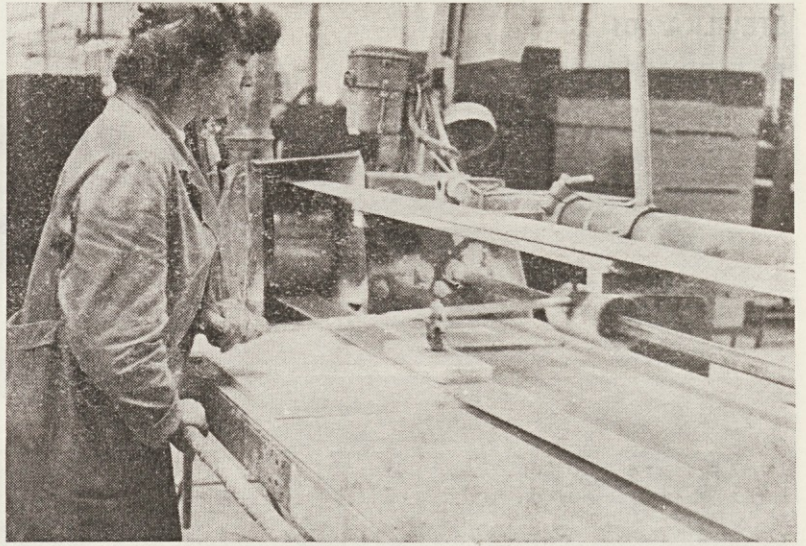
Temeljno načelo in način delovanja v Zvezi komunistov je demokratični centralizem. Zveza komunistov se pri razreševanju družbenih vprašanj ne sme postaviti iznad delovnih ljudi in jih sama reševati, temveč deluje tako, da mobilizira, organizira in vzpodbudi delovne ljudi za reševanje vprašanj, ki so v interesu delovnega človeka.

V naši občini ugotavljamo, da mnogi komunisti v svojem delovanju ne poznajo idejne in akcijske enotnosti, zlasti ne akcijske. V načelih vsi soglašajo, pri uresničevanju teh načel pa se razhajajo. Če hočemo ljudi spodbuditi in mobilizirati, moramo komunisti delovati v vseh delih našega samoupravnega socialističnega sistema. Organizirati in usposobiti se moramo na široki fronti socialističnih sil.

Posebno pomembno je delovanje komunistov v Socialistični zvezi, ki je povezovalca vseh družbenopolitičnih organizacij. Še vedno se srečujemo z napačnimi pojmovanji vloge Socialistične zveze kot ene izmed družbenopolitičnih organizacij, v kateri posamezniki vidijo le ožji organ, ne pa povezanih družbenopolitičnih organizacij, ki naj v okviru Socialistične zveze uskladijo svoje delovanje in pritegnejo najširši krog

ljudi. V okviru te organizacije je potrebno poskrbeti za delovanje organizacij in društev. Nekatera društva slabo delujejo, ali jih pa sploh ni in so premalo povezana s Socialistično zvezo in drugimi dejavniki. Družbenopolitične organizacije so premalo povezane s članstvom, vse preveč je še forumskega dela. Doseči moramo večjo učinkovitost političnega dela.

V organiziranosti in delovanju komunistov je 5. seja CK ZKS poudarila pomen osnovne organizacije Zveze komunistov kot temeljne organizacijske oblike. V občini je 33 osnovnih organizacij. V vseh temeljnih organizacijah, delovnih in krajevnih skupnostih so osnovne organizacije ali pa vsaj aktivni, nepokrita sta le zdravstvo in bančništvo. S številom članov osnovnih organizacij glede na število prebivalstva oziroma zaposlenih ne moremo biti zadovoljni. Sorazmerno malo komunistov je v glavnih delavskih središčih — v Brestu in Kovinoplastiki. Tudi sestava članstva je nezadovoljiva, saj je še vedno premalo neposrednih proizvajalcev. Skrb za obnavljanje članstva mora biti stalna naloga vseh osnovnih organizacij; vendar ne samo vodstva organizacij, temveč slehernega člana, vključno z vodilnimi delavci, saj so ti odgovorni ne samo za gospodarske rezultate, ampak tudi za politično stanje v delovni organizaciji, torej tudi za delovanje osnovne organizacije Zveze komunistov, sindikalne in mladinske

Za strojem, družina... tak je delovni dan

ske organizacije. Pri obnavljanju članstva moramo bolj skrbeti za kakovost članov, članov, ki bodo družbenopolitično aktivni.

Osnovna organizacija mora biti sposobna ocenjevati družbenopolitične razmere v svojem okolju. Iz takih ocen si postavlja program svojega delovanja. Da bi dosegli takšno usposobljenost, se moramo načrtno izpopolnjevati. Vse osnovne organizacije morajo svoje člane spodbujati pri samoizobraževanju, organizirati študijske sestanke, temeljito proučiti gradivo, sklepe in resolucije kongresov ter sej organov ZKJ in ZKS. Premalo je idejnega boja, kritike in samokritike. Osnovne organizacije tudi vse premalo ocenjujejo delovanje svojih članov.

Sveti komunistov v krajevnih skupnostih morajo skrbeti za usklajeno delo komunistov v krajevni skupnosti. Doslej še niso ustrezno opravili svoje naloge, z izjemo v krajevni skupnosti Rakek.

Občinska konferenca Zveze komunistov se mora v prihodnje pogosteje sestajati. Doseči moramo večjo povezanost med občinsko konferenco in osnovnimi organizacijami ter večji vpliv osnovnih organizacij na odločitve občinske konference. Z vključitvijo osnovnih organizacij v razprave pred sejo, kakor smo to storili pred to sejo, bomo takšno stanje popravili. V večji meri kot doslej bomo morali prilagajati oblike delovanja komuni-

stov; poleg stalnih aktivov oblikovati ob posameznih primerih tudi občasne. Delovanje aktivov komunistov neposrednih proizvajalcev v novem sestavu moramo izboljšati.

Družbeno politično izobraževanje v občini ne ustreza potrebam samoupravnega sistema. Zato je potrebno izgraditi celotni sistem tega izobraževanja, opredeliti mesto in vlogo posameznih organov in nosilcev na tem področju ter začeti z načrtnim družbenopolitičnim izobraževanjem.

Osnovne organizacije Zveze komunistov morajo videti in ocenjevati delovanje vsakega komunisti. Pri ocenjevanju morajo upoštevati:

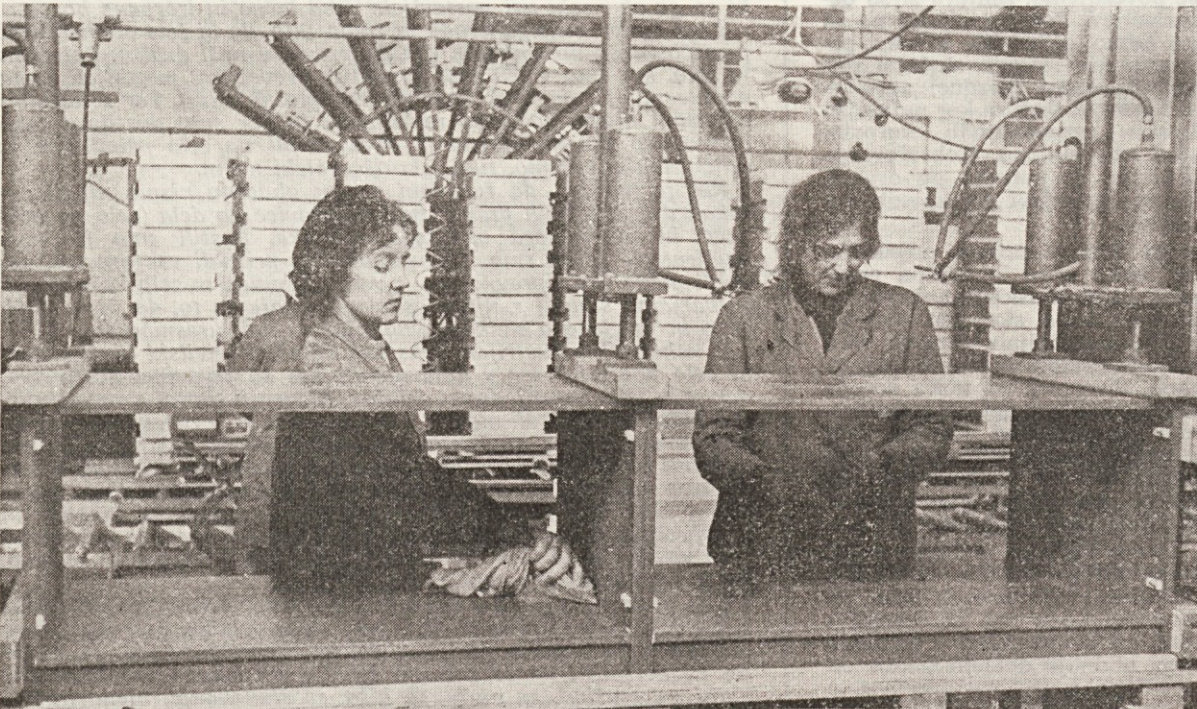
- splošno aktivnost in odnos do sprejemanja funkcij in zadolžitve;

- odnos do sprejete politike Zveze komunistov, do uresničevanja stališč in sklepov organov Zveze komunistov;

- osebno obnašanje komunisti.

Priprave na občinsko konferenco so se začele dovolj zgodaj, tako da se bo vključil v razpravo lahko vsak komunist, vsaka osnovna organizacija. Le tako bo ocena uresničevanja družbene vloge in krepitev Zveze komunistov v občini na seji občinske konference naša in bodo tudi sprejeti sklepi in stališča odraz naše pripravljenosti, da bodo ta postala tudi dejanja, akcije v našem vsakdanjem delovanju.

J. Hren

Iz montažnega oddelka v Tovarni pohištva Cerknica

Ključna vprašanja na rešet

(Nadaljevanje s 1. strani) ne hlodovine ali drugih gozdnih proizvodov v ceni žaganega lesa oziroma plošč; ob letnem obračunu pa bi opravili popravek skupnega dohodka po skupno oblikovanih merilih minulega in vloženega dela.

Takšna naloga je seveda zahtevna in prav gotovo ne zadeva samo našega območja. Žal v Sloveniji o tem vprašanju nimamo bogatih izkušenj.

GLAVNA VPRAŠANJA IN OVIRE

Poleg tega, da se vsi sodelujoči pri sporazumevanju zelo težko otresamo dosedanje miselnosti, po drugi strani pa nas zdaj pa zdaj prevzame ideja »velikega združevanja«, se pri izdelavi osnutka ali boljše rešitve, osnovnih gradiv za sporazum, pojavljajo nekatera posebna vprašanja

kot so: ali naj se v povezovanje vključijo celotne delovne organizacije lesne industrije ali le primarne temeljne organizacije in če celotne, kako urediti dohodkovna razmerja; kako oblikovati dohodek med gozdarstvom in proizvodnjo plošč, ker GG Postojna pokriva le del surovinskih dobav; kakšna naj bo formalno-pravna organizacijska oblika povezovanja in kako naj se urejajo razmerja do drugih sorodnih integracij.

POSTOPNO REŠEVANJE NALOG

Iz vprašanj, ki so jih komisije izluščile, in iz predloga, kako naj bi jih reševali, je videti, da delajo dokaj zavzeto. Gotovo je, da bomo morali odgovor na večino teh vprašanj poiskati sami. To pa v bistvu pomeni opredelitev predmeta združevanja v

tako obliko, ki bo nudila podlago za oblikovanje sporazuma. Vsebinska sama pa bo seveda morala biti taka, da bo prepričljivo vplivala na odločitev delavcev v zainteresiranih delovnih organizacijah, v katerih bomo sporazum sprejemali. Prepričljiva pa bo vsebinska takrat, kadar bo iz predloženih sprememb videti koristi oziroma izboljšanje — v primerjavi s sedanjim stanjem. Kakršnokoli drugačno rešitev je težko zagovarjati.

Komisije nestrno pričakujejo tudi novi zakon o združenem delu, za katerega si obetajo, da bo razrešil precej vprašanj v zvezi z oblikami združevanja dela in sredstev, z vsebino posamezne teh oblik in z glavnimi ekonomskimi razmerji v primerih najrazličnejših povezav.

Z. Zabukovec

Komunisti o planu

7. FEBRUARJA JE BILA KONFERENCA KOMUNISTOV BRESTA. NA NJEJ SO KOMUNISTI RAZPRAVLJALI O GOSPODARSKEM PLANU ZA LETO 1976 IN O STABILIZACIJSKEM PROGRAMU.

Na konferenci so komunisti kritično ocenili glavne naloge, ki izvirajo iz plana in stabilizacijskih ukrepov.

V izčrpnih razpravi so se izoblikovale naslednje ugotovitve in stališča:

- Plan izvoza za leto 1976 je povečan za 100 odstotkov, kar je narekovala nujnost glede na povečane kapacitete in na večjo konkurenco na domačem trgu.

- Povečati je treba napore za odpiranje novih tržišč.

- V zveznem merilu se pripravljajo novi predpisi v dolžniških in upniških razmerjih, da bi se izboljšala likvidnost gospodarstva.

- Izkoristiti je treba vse možnosti za večjo konkurenčnost v cenah in v proizvodnih programih.

- Na področju nabave je treba storiti ukrepe za čimboljšo oskrbo z materiali in zmanjšanje zalog nekurantnih materialov.

- Rešiti je treba vprašanje pokrivanja razlik v cenah za izdelke, ki jim tuji trg ne prizna lastne cene. Pokrivanje razlik v cenah bi moralo biti urejeno z ustreznim samoupravnim sporazumom med temeljnimi organizacijami Bresta.

- Sedanji sistem nagrajevanja ni v redu, ker ne spodbuja sle-

hernega člana delovne skupnosti k večji produktivnosti.

- V mejah možnosti je potrebno rešiti vprašanje organizacije in financiranja rekreacije zaposlenih.

- Sedanjih kapacitet pohištva naj ne bi povečevali, ampak je nujno treba razvijati nove proizvode, ki bi temeljili na domačih surovinah in ki bi imeli zagotovljeno prodajo.

- V novi Tovarni ivernih plošč je treba čimprej izvoliti nove organe upravljanja in oblikovati novo osnovno organizacijo Zveze komunistov.

- Na podlagi sklepa 5. seje CK ZK Slovenije se na Brestu ustanovi konferenca komunistov Bresta s komitejem kot izvršilnim organom, v katerem sta iz vsake osnovne organizacije po dva člana.

C. Komac

SPOŠTOVANI BRALCI!

Čas za izdajo našega glasila nas je prehitel, zato vam ne moremo posredovati podatkov iz zaključnega računa za leto 1975 in izhodišč srednjeročnega načrta, ki bo kmalu v javni razpravi. Več o tem v prihodnji številki.

Maloprodajne cene pohištva

Januarja sta zvezna gospodarska zbornica in sekretariat za gozdarstvo in predelavo lesa sklicala sestanek, na katerem so bili člani odbora za pohištvo in predstavniki večjih jugoslovanskih proizvodnih in trgovskih organizacij.

Na sestanku je bil po hitrem postopku sprejet predlog samoupravnega sporazuma o spremembah »zatečenih« cen in ugotavljanja rabata v prometu s pohištvo. Zaradi nepravilnosti predlagateljev sporazuma prisotni nismo uspeli dobiti odgovorov na zastavljena vprašanja. Nasprotno, sprejet je bil dogovor, da se sporazum podpiše v roku meseca dni.

V čem je bistvo novega sporazuma? Zaradi neenotnih cen pohištva na domačem trgu, ki jih pogojujejo različne marže, prevozniki stroški, prelivanje super rabata in podobno, je večkrat prihajalo do različnih mahinacij na trgu, pa tudi do močnih pritiskov trgovine na proizvodnjo. Ta sporazum naj bi vse to odpravil in vnesel red v poslovanje.

Sporazum predvideva povečanje »zatečenih« cen pohištva v poprečju do 26 odstotka. Postavlja se vprašanje, kaj je »zatečena« cena; ali je to neto prodajna cena proizvajalca ali cena v ceniku proizvajalca ali cena, prijavljena na Zavodu za cene?

Drugo vprašanje je, kaj je to do 26 odstotkov v poprečju?

Stališče ekonomske politike za leto 1976 je, naj se cene ne povečujejo. Pokritje stroškov prometa (trgovine) naj zagotavlja razlika v ceni — rabat od maloprodajnih cen, in sicer:

— rabat v prometu na veliko do 8 odstotkov;
— rabat v prometu na malo 18 odstotkov;
— količinski rabat 1 do 3 odstotka.

Pri tem se postavlja zopet nekaj vprašanj:

— Ali je predlagana stopnja rabatov pravilna ocena cene za usluge trgovine? Dosedanje dajanje rabatov in ugotavljanje marž je izhajalo od nabavne cene trgovine. Sedanji izračun rabatov od maloprodajne cene (zmanjšano za prometni davek) pa predstavlja naslednjo skalo rabatov:

— rabat v prometu na veliko do 10,08 odstotka;
— rabat v prometu na malo do 22,68 odstotka;
— količinski rabat od 1,26—3,78 odstotka.

(Izračun narejen na osnovi povečanja »zatečene« cene v ceniku in poprečno povečane za 26 odstotkov).

Oziroma:
— rabat v prometu na veliko do 9,32 odstotka;
— rabat v prometu na malo do 20,98 odstotka;
— količinski rabat od 1,16 do 3,50 odstotka.

(Izračun narejen na osnovi povečanja »zatečene« neto cene proizvajalca in poprečno povečane za 26 odstotkov).

— Ali lahko razumemo, da pomeni besedica DO razpon v višini rabata? Če je tako, po katerih kriterijih je cena trgovskih uslug različna?

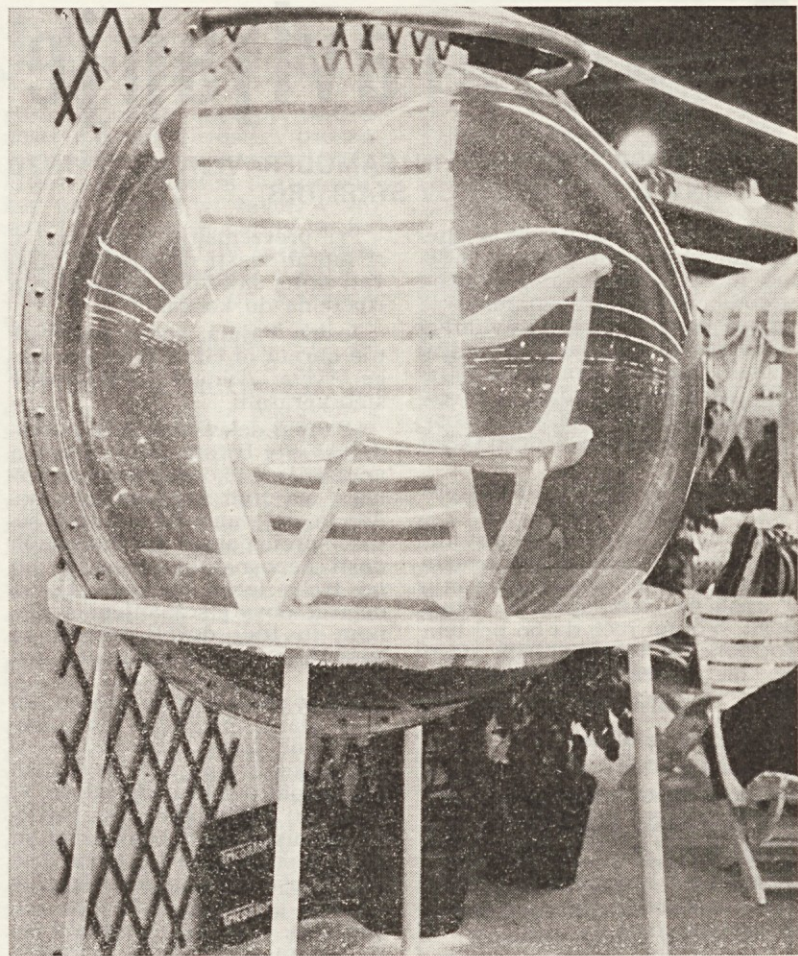
— Ali je predlagana lestvica količinskega rabata dovolj stimulatívna za oba partnerja?

— Nikjer ni rečeno, kaj v primeru verižnega tranzita. Verjetno smo za čimmanj posrednikov med proizvajalcem in končnim potrošnikom. Če je tako, potem moramo to v sporazumu natančno opredeliti.

— Premalo natančno je povedano, kdo lahko dobi rabat na veliko. Že se pojavljajo organizacijske mahinacije, ki bi v celoti omogočale seštevanje obeh rabatov.

Nove težave nastajajo tudi v proizvodnji, ker je ob toliko nerešenih vprašanjih praktično nemogoče predvideti novo neto ceno. Po nekaterih izračunih in ob predpostavki, da se maloprodajne cene ne dvigajo, proizvodnja izgubi del akumulacije. Ker so v pripravi novi predlogi, ki bodo rešili omenjena vprašanja in še vrsto drugih (plačilo stroškov transporta med grosistom in kupcem, vpliv spremenjenih rabatov na asortiman in podobno) bomo o delu na tem področju še poročali.

V. Harmel

Zanimivost s pariškega sejma pohištva — ali bomo tudi mi dovolj konkurenčni?

Nabava letos ne bo lahka

OSNOVNO IZHODIŠČE ZA LETOŠNJE DELO NABAVNE SLUŽBE JE, ZAGOTOVITI NEMOTENO DOBAVO OSNOVNIH SUROVIN IN REPROMATERIALOV ZA CELOTNO PODJETJE POD NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

Da bi dosegli zastavljene cilje bo morala nabavna služba temeljito raziskati tržišče in pravočasno sklepati kupoprodajne pogodbe. Zato morajo biti plani osnovnih surovin in repromaterialov čim bolj realni, da bo lahko nabavna služba oblikovala elemente, ki določajo komercialne specifikacije materiala, kakovosti materiala, roke nabave, količino naročil in dobavitelje. Glede na tako zastavljene naloge bo nabavna služba sistematično proučevala tržišče in vzdrževala stike z dobavitelji. Čim tesnejši bodo ti stiki, tem lažje bomo ocenili tržišče in bodo nabavni posli lažje tekli.

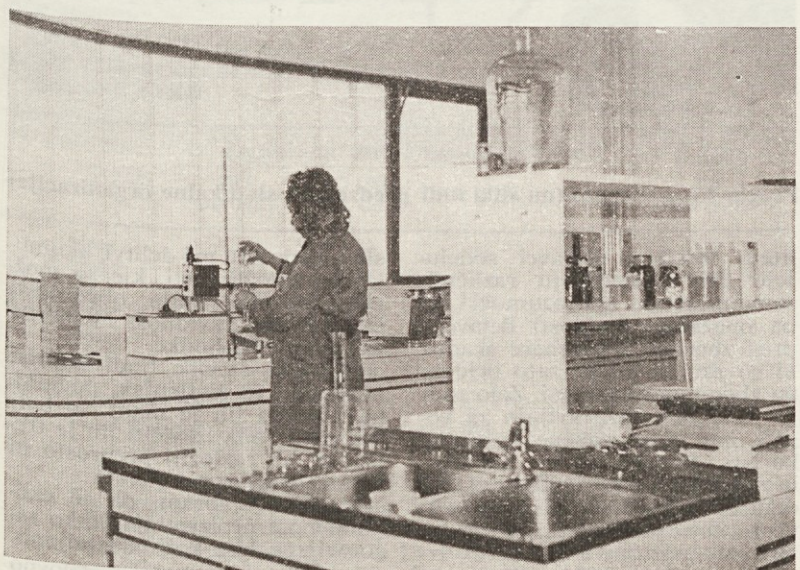
Poseben problem predstavlja letos uvoz nekaterih repromaterialov, ki jih domača industrija ne proizvaja, ali pa jih proizvaja v premajhnih količinah. Poudariti je treba, da bomo morali letos bistveno povečati izvoz naših izdelkov, če bomo lahko uvozili določene količine repromaterialov, ker je uvoz pogojen z izvozom.

Uvedba zavarovanja plačil med uporabniki družbenih sredstev, ki nastopi 1. aprila letos, bo terjala od nabavne službe dodatne napore. Čeprav zakon govori le o tehniki zavarovanja plačil, kaže na nujnost korenitih sprememb

v celotnem gospodarjenju in predvsem na nabavnem področju. Ta predpis zahteva zelo natančno načrtovanje na vseh stopnjah, predvsem pa pri planiranju nabav osnovnih surovin in repromaterialov v letnih, mesečnih in celo dnevnih planih, če bomo hoteli doseči neprekinjeno proizvodni proces.

V zvezi z izvajanjem zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev bo morala proizvodnja sprejeti obveznost, da za dogovorjeno obdobje (dan, teden, mesec) natančno planira potrebne količine osnovnih surovin in repromaterialov, prav tako pa tudi ostalih materialov, ki so nujno potrebni za nemoten proizvodni proces. Na podlagi proizvodnih planov temeljnih organizacij bo morala nabavna služba v sodelovanju s finančno službo prevzeti odgovornost za pravočasne dobave. S tem v zvezi želimo poudariti, da vsa nujna naročila oziroma naročila na zelo kratek dobavni rok v prihodnje odpadejo.

Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev določa za kršilce zelo stroge kazni, zato bomo morali v nabavni službi natančno določiti pristojnosti posameznikov. R. Bizaj

Nova tovarna — razvijamo tudi raziskovalno delo. Laboratorij v novi tovarni ivernih plošč

Letošnji sejmi in Brest

Na razgovorih, ki smo jih imeli doma in s predstavniki Slovenijalesa v Ljubljani, smo izdelali okvirni spisek sejmov, na katerih naj bi letos Brest sodeloval na domačem in tujem trgu.

Na domačem trgu bomo letos sodelovali na spomladanskem in jesenskem sejmu v Zagrebu ter na Salonu pohištva v Beogradu. Slabši rezultati, ki smo jih dosegli na različnih manjših sejemskih prireditvah, so vzrok, da letos na teh sejmih ne bomo sodelovali.

Lanski uspehi naših prodajnih razstav v različnih krajih Jugoslavije nas obvezujejo za organizacijo čimveč takih akcij.

Posebno pozornost bomo letos posvetili tujim sejmom. Poleg sejmov v Zahodni in Vzhodni Evropi bomo sodelovali tudi na sejmih v tretjem svetu. Ker večino sejmov v tretjem svetu organizira Jugoslavijapublic iz Beograda je z njimi že vzpostavljen stik, ki bo omogočil čim bolj kvalitetno izbiro oziroma odločitev za sodelovanje na posameznem sejmu.

Za sedaj menimo, da bi sodelovali na sejmih v Varšavi, Budimpešti in Leipzigu od vzhodnih dežel, v Trstu, Celovcu, na Dunaju in v Kopenhagnu od zahodnih ter v Teheranu in v enem izmed emiratov v tretjem svetu.

Dokončna odločitev bo oblikovana šele po nadrobnejši analizi teh sejmov, ki jo bosta opravila Slovenijales in Brest.

V. Harmel

Za enotnejši nastop

Pretekla seja odbora za masivno pohištvo je bila sklicana z namenom, da bi se vsi proizvajalci takega pohištva za ZDA seznanili s preferenciali, ki veljajo od 1. 1. 1976 dalje za izvoz tovrstnega pohištva v ZDA. V teh preferencialih je namreč določba, ki omogoča izvoz posameznih vrst pohištva do določene vsote ameriških dolarjev, brez plačila carinskih dajatev pri uvozu. Vsekakor omogoča to izvoznikom bolj konkurenčen nastop na trgu in tudi delno zvišanje cen. Ker pa je to pogojeno s klavzulo, da kvote ne smejo biti presežene (v tem primeru se ugodnosti ukinejo), je bojazen, da jugoslovanski izvozniki ne bi pazili na to. Naš odbor je zato dal pobudo, da bi se najprej v SR Sloveniji, nato pa tudi prek Zvezne gospodarske zbornice vsi jugoslovanski izvozniki dogovorili o izvozni politiki pohištva v ZDA za leto 1976 in tudi za prihodnje.

Odbor je bil seznanjen tudi z vprašanji saniranja delovnih organizacij, ki so leto 1975 zaključile z izgubo — to so TLG Rimske Toplice, Stilles Sevnica, DIP Klana in Lignošper Bosanski Novi. Največji problem je TLG Rimske Toplice, za katero predlagajo zamenjavo dejavnosti, ukinitve lesne proizvodnje in prehod na predelavo izolacijskega materiala.

Odbor je bil v kratkem seznanjen tudi z vprašanji, ki jih prinaša novi Zakon o finančnem poslovanju ter z akcijo za sestavo srednjeročnega plana, ki mora biti do zakonitega roka usklajen tudi za SOZD.

J. Mele

Cena propagande

Ekonomisti so sestavili obrazec, po katerem bi lahko sorazmerno zelo preprosto izračunali ceno propagande.

Obrazec je: cena (oglasa, predvajanja), pomnožena s številom

oglasov, predvajanj. Pri tem predvidevamo, da smo dosegli kar največje možno število stikov. (Stik je dosežen, če gledalec televizijskega programa gleda televizijsko oddajo, v kateri je propagandno sporočilo, ali če bralec revije prebere vaš oglas in podobno).

Osnovna težava je seveda na dlani: kako izmeriti število stikov in tako določiti ceno propagande. Mediji imajo seveda občasne ankete, pa tudi mnenja poslušalcev, gledalcev in bralcev relativno pogosto zbirajo. Zbrani podatki pa naj bi bili kriterij za izbiro medija pri planiranju stroškov za ekonomsko propagando.

Vendar ta sestavek meri drugam: mislim na ceno propagande kot neke vrste davek dokaj dvomljivemu upu v zmago, se pravi, v dosego čimvečjega števila stikov. Ta cena ali davek pa je krvav in velik. Lahko bi ga imenovali kar turški zarač, pa nam nihče ne bi mogel očitati pretiravanja. Za lažje razumevanje le nekaj števil:

— 30 sekundni propagandni film pred televizijskim dnevnikom zaračunajo v Ljubljani 4800 din;

— v Beogradu 6000 din za enkratno predvajanje;

— ena stran barvnega oglasa v Stopu je 22.000 din in v Praktični ženi 27.000 din;

— letna najemnina za propagandni napis na enem vozilu mestnega prometa v Zagrebu je 66.000 in v Ljubljani 27.000 din.

In tako dalje in tako dalje...

Cena propagande je torej slaba in že na meji razumnosti. Planiral sem akcijo za kuhinjo Nika, na srečo le na papirju, in prišel do ugotovitve, da bi za enomesečno propagandno akcijo za vso Jugoslavijo potreboval okrog 2.800.000 dinarjev.

Propaganda postaja torej vse bolj dejavnost izbrancev, saj si jo lahko privoščijo le močna podjetja, ki ne operirajo več s stotinami milijoni, temveč že z milijardami. Morda bi lahko celo govorili o nekakšni »socialni diferenciaciji« na tem področju. Mediji pravijo: »Nihče vas ne sili v propagiranje, cene so takšne kot se nam zdijo, da so pravilne.« In če se industrija ubada z zamrznjenimi cenami, to nikakor ne velja za medije, saj lahko vsako leto preprosto povišajo (Nadaljevanje na 4. strani)

Samoupravljanje in mi

OCENA GOSPODARJENJA IN SAMOUPRAVLJANJA V TOZD TOVARNA LESNIH IZDELKOV STARI TRG

Glede na pripombe, da v Brestovem obzorniku premalo pišemo iz temeljnih organizacij, smo se odločili, da pretehtamo, kje smo v razvoju samoupravljanja.

Na vsa ta vprašanja so odgovarjali delegati v različnih organih samoupravljanja, predsedniki družbeno političnih organizacij in predsednik delavskega sveta.

Darja Dujmenovič, tajnik temeljne organizacije:

»Če naj ocenim uspešnost delegatskega sistema v naši temeljni organizaciji pri vključevanju v različne samoupravne skupnosti, moram reči, da bo pri tem potrebno še veliko storiti, zlasti še, da bi zaživel odnos delavec — delegat v osnovni delovni celici.

Pomembno je tudi to, da delovne enote in temeljna organizacija delegirajo takšne ljudi, ki so pripravljeni delati pri poglobljanju in utrjevanju samoupravnega sistema. Dosti več pa bi morali tudi storiti, da bi te delegate usposobili za samostojno in uspešno delo.

Zato bi bilo potrebno čimprej organizirati seminar za člane vseh organov upravljanja, še posebej pa za člane odborov samo-

Pri prevzemanju nalog pa bi si morali zlasti delegati prizadevati za to, da bi bila vsaka akcija izpeljana do konca.

Josipa Pojeta, vodjo proizvodnje obrata in člana gospodarskega sveta delovne organizacije smo vprašali:

»Skupni delavski svet in gospodarski svet Bresta rešujeta važna vprašanja z ekonomskega in tržnega, pa tudi s finančnega področja. V planu, ki ga prav sedaj sprejemamo, je nakazanih dosti neposrednih nalog, ki jih bo treba letos izpolniti. Ali so delavci dovolj seznanjeni s planom in tudi dovolj zavzeti za izpolnjevanje zastavljenih nalog?»

»Že v vprašanju je rečeno, da je v planu nakazanih dosti neposrednih nalog. Prav je, da so naloge konkretne, ker jih je tako lažje izpolniti. Nekatere naloge, ki so dokaj optimistično zastavljene, pa niso dovolj konkretne; so samo nakazane in bo treba šele iskati rešitve za njihovo izpeljavo. Naj jih nekaj naštejemo: stimulacija, obveščanje, minulo delo, sistem spremljanja prizadevnosti delavca in podobno.

Prepričan sem, da so delavci dovolj seznanjeni s planom, ker

biti razčlenjeni tudi drugi kazalci, na primer proizvodnja, prodaja in drugo.

Za izpolnjevanje zastavljenega plana najbrž nismo vsi dovolj zavzeti. Posamezniki se še vedno neodgovorno obnašajo in si bolj prizadevajo za svoje osebne interese kot za skupne naloge. To se kaže tudi v razdrobljenosti proizvodnega programa, nepravčasni dobavi repromateriala, kar onemogoča redno delo v proizvodnji. Potrebno pa bo zlasti okrepiti delovno disciplino.

Anton Pišek je spregovoril o našem gospodarjenju.

»Leto 1975 je za nami. Z lanskimi gospodarskimi rezultati ne moremo biti povsem zadovoljni. Cilji, ki smo si jih zastavili, niso bili vsi doseženi. Res, da smo pričeli s proizvodnjo v novi žagalnici in da smo dobili nove stroje v stolarno, vendar to še ni vplivalo na večjo proizvodnjo.

Ker smo prenesli nekatere stroje iz stare v novo žagalnico, smo izgubili približno enomesečno proizvodnjo žaganega lesa, kar je seveda objektivni izpad.

Tudi v finalni proizvodnji nismo v celoti izkoristili kapacitet. Predvsem smo imeli težave z majhnimi serijami in najrazličnejšimi proizvodi, kar se kaže v končnem rezultatu. Mnogo je bilo težav pri lansiranju proizvodov, ker so se izjalovili nekateri do-

Predsednik delavskega sveta na svojem delovnem mestu

»Ustava in samoupravni sistem nam dajeta pravico, da upravljamo z družbenimi sredstvi. S tem nas obvezujeta, da po svojih močeh sodelujemo pri upravljanju vsi delavci in občani. Seveda bi nekateri še hoteli živeti v zatišju in po starem, neodvisno od kolektiva, nekateri pa vsiljujejo tudi svoje rešitve. Vendar je v zavesti večine delavcev odgovornost za to, da je potrebno sodelovati za doseganje proizvodnih in samoupravnih uspehov.»

Vprašanje **Štefanu Dajču**, predsedniku osnovne organizacije sindikata:

»Ali je sindikalna organizacija dovolj vtkana v zavest delavcev ali dovolj tvorno spremlja samoupravni in gospodarski razvoj podjetja?»

»Za nami je leto uresničevanja ukrepov v našem gospodarstvu. Lahko trdim, da je bil nosilec teh ukrepov prav sindikat s pomočjo drugih političnih organizacij in vodstva podjetja. Opažamo, da se večina delavcev zanima, ali so uspehi gospodarjenja v temeljni organizaciji in v celotnem podjetju. Vsak se zaveda, da lahko ostaneš konkurenčen na domačem in tujem tržišču samo z intenzivnim delom in čimbolj racionalnim izkoriščanjem materiala ter s kva-

smo dolžni delavcem, ki so nas izvolili.»

Vprašanje predsedniku delavskega sveta **Antonju Kandaretu**:

»Po novem letu smo pogosto poudarjali, da moramo stabilizacijska prizadevanja še odločneje nadaljevati. Do sedaj doseženi rezultati najbrž še ne pomenijo gospodarske pomladi?»

»Bistveno spoznanje je, da moramo temeljito proučiti sedanji položaj. Opredeliti je treba naloge, ki zahtevajo enotno delovanje za stabilizacijo, za tiste, ki so se pripravljene spoprijeti se s težavami in tudi za tiste, ki se neodgovorno obnašajo pri delu ali pri odločanju.

Dosledno moramo uresničevati samoupravne sporazume in družbene dogovore. Pri iskanju ukrepov za normalizacijo proizvodnje in prodaje mnogokrat naletimo na težave, ki se nam kažejo kot nepremagljiva ovira. Prepričan pa sem, da so rešitve možne. Tudi za večjo učinkovitost v proizvodnji so še rezerve, potrebno jih je le poiskati.

Zaključni računi so bili doslej le nekakšen finančni pregled za strokovnjake, ki se na množico številk razumejo. Prizadevati pa si je treba, da bi razumljivo prikazali rezultate gospodarjenja, produktivnost dela, rentabilnost, izkoriščanje sred-

Spregovorili so za naše glasilo...

upravne delavske kontrole. Ti seminarji bi morali biti organizirani v okviru podjetja ali pa v povezavi z drugimi delovnimi organizacijami. Klub samoupravljavcev je tudi zato še kako potreben, zato si moramo prizadevati, da bi bil čimprej ustanovljen. Da bi bilo delo delegatov uspešno, morajo biti dobro informirani, najti pa bi morali še tesnejši stik z delavci, ki so jih izvolili in z ostalimi občani.

smo o njem razpravljali na sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov, v sindikatu, na zborih delavcev in v organih upravljanja. Zdi pa se mi, da bi bil lahko plan preprosteje in bolj razumljivo napisan. Tako bi si delavci lažje zapomnili vsaj pomembnejše podatke. Razumljivo so pokazani na primer podatki o osebnih dohodkih, ki so razčlenjeni po posameznih temeljnih organizacijah. Podobno bi morali

govori s kupci. Tako smo oili prisiljeni proizvajati izdelke na zalogo. Vse to je vplivalo na proizvodne rezultate. Tako je naša temeljna organizacija dosegla komaj 87 odstotkov planirane proizvodnje, prodaje pa komaj 73 odstotkov. Zato tudi nismo dosegli ostanka dohodka, saj so nam stroški proizvodnje na enoto naraščali.

Za leto 1976 planiramo povečanje obsega proizvodnje za 53 odstotkov predvsem zaradi večje proizvodnje žaganega lesa v novi žagalnici. Letos se prvič pojavlja tudi proizvodnja sekancev, s čimer bomo manjvredno lesno surovino in lesne odpadke oplemenitili v kvalitetne izdelke.

Tudi v stolarni se bistveno povečuje obseg proizvodnje in je res optimistično zastavljen. Celotna proizvodnja stolarne je namenjena izvozu.

Novost pri letošnjem planu je tudi vzporedni stabilizacijski program kot akcijski program, v katerem so konkretne zadolžitve z nosilci in roki. Z uresničitvijo vseh teh nalog moramo obvladati celotni poslovni proces in doseči planirane rezultate.

Romanu Klepcu smo zastavili naslednje vprašanje:

»Odgovornosti ne moremo prevaliti na drugega. Samoupravni sistem pomeni za vse delavce enake pravice, dolžnosti, obveznosti in odgovornosti. Koliko je to uresničeno v naši temeljni organizaciji?»

Cena propagande

(Nadaljevanje s 3. strani)

cene skladno z odstotkom zvišanja življenjskih stroškov. Nekaterim še to ni dovolj, saj so nekateri povišali cene za ekonomsko propagando tudi do 60 odstotkov in več.

Za isti denar dobimo torej vsako leto manj prostora na televiziji, manjši oglasni prostor, manj besed na radiu...

Z izgovori pri podražitvi mediji niso v zadregi, pa čeprav so za lase privlečeni; kot na primer tale, ki ga je iznašel Zavod RTV Ljubljana:

»Stroški poslovanja RTV Ljubljana so se zaradi povečanja vseh cen konec 1974. in 1975. leta povečali za okrog 40 odstotkov; ali ta-le:

»Povpraševanje za čas v programu za ekonomsko propagando presega ponudbo.»

»Cene so povišali tudi ostali propagandni mediji (tisk).»

Te ugotovitve mejijo že na cinizem, saj bi, če bi tudi naše podjetje tako »reševalo«
gospodarsko situacijo, stal regal Katarina 15.000 din, ali pač toliko, kot bi se povečala stopnja inflacije. Vendar tega gospodarstvo ne more narediti, saj je v gospodarstvu »povpraševanje manjše od ponudbe«. Zavod RTV Ljubljana ima pač monopol, kajti vsak, ki želi propagirati na slovenski televiziji, mora izbrati prav njega. Edino, kar lahko stori, je, da televizijo izloči iz seznama medijev za oglaševanje in poišče ustrezno nadomestitev...
B. Lavrič

Preglavice s snegom (na sliki tudi predsednik sindikalne organizacije)

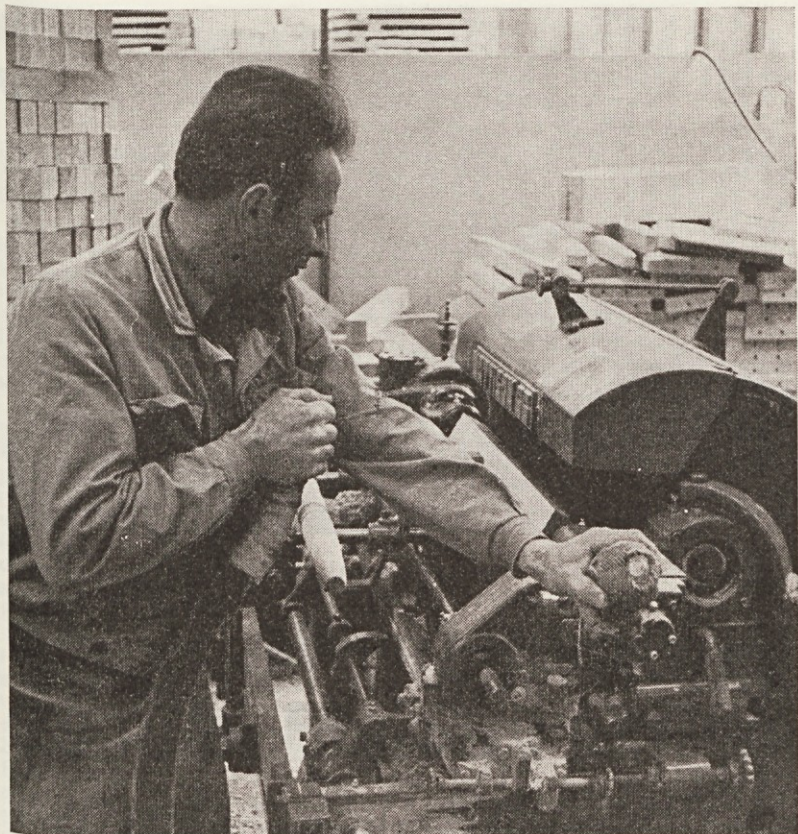
liteto izdelkov. Delavci sodelujejo pri sprejemanju različnih samoupravnih sporazumov, žal pa opažamo, da dosti delavcev pred zborom ne prebere gradiv, ki so jim na voljo, zato pridejo na zbor nepripravljeni. Zelo radi pa še vedno razpravljajo za vogali, kar nima nobene družbene koristi, temveč samo napačne in nestrokovne poglede. Pred sindikatom so velike naloge in dolžnosti. Zato predlagam, da bi dosti več pozornosti posvetili izobraževanju sindikalnih delavcev v temeljnih organizacijah, da bomo lahko izpolnili naloge, ki nam jih nalaga naša družba in kar

stev, razmerja pri delitvi, akumulaciji, zmogljivosti, kje so možnosti za varčevanje, obveznosti iz dohodka, likvidnost in merila za osebne dohodke.

Množica števil ljudi odbija; konkretni in življenjski podatki, pa čeravno jih je manj, so bolj bistveni. Toda izluščiti jih je treba ter jih razložiti preprosto in razumljivo.

Poudariti moram, da je ekonomičnost proizvodnje lahko zagotovljena le z večjimi serijami.

Okrepiti bo treba tudi delovno disciplino, pri čemer pa delavcem ne smemo omejevati osnov-
(Nadaljevanje na 5. strani)

Eno izmed zahtevnih in nevarnih del

Poškodbe pri delu lani

V letu 1975 je bilo v delovni organizaciji 129 poškodb pri delu, na poti na delo in z dela. Zaradi njih je bilo izgubljenih 1518 delovnih dni. V primerjavi z letom 1974 je število poškodb poraslo za 5,7 odstotka, število izgubljenih delovnih dni pa za 4 odstotke. Skoraj vse poškodbe so bile lažje. Resneje se je poškodoval le delavec iz Tovarne pohištva Martinjak pri delu s formatno krožno žago. Ko je hotel odrezati nekaj letvic, ki jih je potreboval za letvičenje izdelkov pri strožnici Hempel, mu je žaga odrezala polovico treh prstov na desni roki.

Podatki o gibanju poškodb pri delu so prikazani v naslednji tabeli:

TOZD	Število poškodb				Indeks na 1974
	pri stroju	pri ostalih delih	na poti	skupaj	
TPC	10	31	8	49	106,5
TPM	14	14	—	28	121,7
TLI	8	12	1	21	77,7
TIP	2	16	—	18	163,6
TPS	2	3	1	6	100,0
SD	—	6	1	7	77,8
Skupaj	36	82	11	129	105,7

Število poškodb je poraslo za 5,7 odstotka, če upoštevamo število zaposlenih, pa za 3,5 odstotka. Več poškodb kot prejšnje leto je bilo v TOZD Tovarna ivernih plošč (indeks 163,6), TP Martinjak (indeks 121,7) in TP Cerknica (indeks 106,5), manj ali enako pa v TP Stari trg (indeks 100), TLI Stari trg (indeks 77,7) in v Skupnih dejavnostih (indeks 77,8). Glede na število zaposlenih je bilo največ poškodb v Tovarni ivernih plošč, kjer se je pri delu ali na poti na delo in z dela poškodovalo 19,15 odstotka zaposlenih, sledijo pa TLI Stari trg z 10,14 odstotka, TP Martinjak s 7,16 odstotka, TP Cerknica s 6,88 odstotka, TP Stari trg s 4 odstotka in skupne dejavnosti z 2,01 odstotka zaposlenih. Tovarna ivernih plošč močneje izstopa predvsem zaradi večjega sodelovanja delavcev pri montaži nove tovarne, kjer je bilo manjše število lažjih poškodb. Iz istega razloga se je nekoliko povečalo število poškodb tudi v TP Cerknica in TP Martinjak.

Največ poškodb je bilo pri manj nevarnih delih. Tako se je samo ob padcih na delovnem mestu in pri prehajanju po tovarnah poškodovalo kar 32 delavcev, pri delu z ročnimi transportnimi vozički pa 27 delavcev. Zato bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti tudi zlaganju in prevozu materiala, urejenosti prehodov za ljudi in podobnemu.

Zaradi poškodb pri delu, na poti na delo in z dela je bilo izgubljenih 1518 delovnih dni. Natančnejši podatki v tem so prikazani v naslednji tabeli:

TOZD	Izgubljeni dnevi zaradi poškodb				Indeks na leto 1974
	pri strojih	pri ostalih delih	na poti	skupaj	
TPC	84	192	94	370	97
TPM	219	76	—	295	115
TLI	160	288	119	567	208
TIP	5	131	—	136	172
TPS	18	32	8	58	24
SD	—	88	4	92	46
Skupaj	486	807	225	1518	104

Število izgubljenih delovnih dni je torej poraslo za 4 odstotke. Resnost poškodb je bila največja v TLI Stari trg, kjer je bilo na vsako poškodbo izgubljenih povprečno 27 delovnih dni, sledijo Skupne dejavnosti s 13 dnevi na poškodbo in tako naprej. Pripomniti pa je treba, da poškodbe v TLI po teži le niso toliko izstopale, zato je za takšno število izgubljenih dni nekaj krivde prav gotovo tudi pri zdravstveni službi v tem kraju.

V. Znidaršič

NAŠI LJUDJE

Rada bi predstavila člana naše delovne skupnosti, ki je več kot enaindvajset let svojega življenja posvetil Brestu. To je sodelavec z mirnim, nevsiljivim značajem, vesten pri delu, vedno pripravljen pomagati, kjer je pomoč potrebna. To je Ivan ŠKRABEC, ki je 8. februarja letos slavil 50-letnico rojstva. Mislim, da je ob tej obletnici upravičeno kot zvest sodelavec našega glasila predstavljen v tej rubriki. Zaposlen je na delovnem mestu tajnika v TOZD Tovarna pohištva Martinjak.

Ko sem ga povprašala o njegovem življenju, je pripovedoval: »Sem iz kmečke družine. Že kot mlad fant sem se vključil v narodnoosvobodilni boj ter v njem aktivno sodeloval in tako prispeval svoj skromni delež k dokončni osvoboditvi domovine. Takoj po vojni sem se redno zaposlil na takšnih delovnih mestih, kjer so bile največje potrebe pri graditvi in utrjevanju novega družbeno političnega sistema. Služboval sem po različnih krajih Slovenije. Pred enaindvajsetimi leti me je pot zanesla nazaj v domači kraj. S svojo družino sem se nastanil doma v Grahovem, kruh pa sem si poiskal v tovarni v Martinjaku, kjer sem zaposlen še danes. Delal sem na različnih delovnih mestih, od delavca — proizvajalca, skladiščnika gotovih izdelkov do tajnika tovarne. Vse skozi aktivno delujem v družbeno-političnih organizacijah, v organih upravljanja in v ostalih družbeno-političnih organizacijah izven tovarne.«

Omeniti velja, da je ob praznovanju 25. obletnice samoupravljanja na Brestu za svojo prizadevanost Ivan Škrabec prejel odlikovanje — red republike z bronastim vencem. Tajnik tovarne je že več kot deset let in ima na tem mestu bogate izkušnje, saj je v nenehnem stiku z ljudmi različnih značajev in pojmovanj. Z zadovoljstvom opravlja svoje delo, vendar ga v zadnjem času vsi ti vsakodnevni problemi že malo utrujajo. Delo je čedalje težje in zahteva vedno več potrpljenja, prepričevanja, elastičnosti... Takšne naloge bo treba prepustiti mlajšim delavcem.

Na vprašanje, kako danes gleda na naše podjetje, katerega razvoj je bil v vseh teh letih v veliki meri odvisen od njega in njegovih sodelavcev, je dejal: »Vsi smo bili složni; delali smo tudi prostovoljno z zavestjo, da gradimo boljši jutri, sicer iz tako majhne delavnice ne bi zrastle tovarna, kakršno imamo danes. Naša proizvodnja je iz obsejalnikov in galanterijskih izdelkov prešla na nov, zahtevnejši program, ki zahteva od vseh za-

poslenih veliko naporov, doslednosti in potrpežljivosti. V ospredju je delavsko samoupravljanje, ki je v naši temeljni organizaciji kar na zadovoljivi ravni. V tej smeri bo treba še naprej delati, predvsem pa naj bi večjo zainteresiranost pokazali mlajši s svojim znanjem in sodelovanjem.«

Ko je omenil mlade, sem hotela vedeti, kaj misli o njih.

»Včasih res zaskrbljeno gledamo na današnjo mladino, a smo nepravilni. Prevečkrat primerjamo našo težko mladost z življenjem danes. Razumeti moramo, da današnji nagli razvoj, nagli tempo življenja drugače oblikuje človeka. Mislim, da mladim lahko zaupamo in smo lahko trdno prepričani, da nas bodo enakovredno ali pa še bolj nadomestili, saj jim nudimo boljše pogoje za študij in za delo kot smo jih poznali mi.«

Ivan želi, da bi se v kolektivu še naprej krepili tovariški odnosi, da bi se naša temeljna organizacija še naprej modernizirala, ko bodo na voljo sredstva za investicije, saj so nas v tem druge TOZD že prehiteli. To je naša skupna želja. Naši predstavniki, ki delajo v prodaji, naj bi še bolj raziskali zunanje tržišče, da bi se povečala prodaja, s tem pa bi bil zagotovljen še boljši standard nas vseh.

Osebnostno si Ivan želi zdravja, kar je osnova za izpolnitev ostalih želja. Tudi naša delovna skupnost mu ob njegovih obletnici želi še mnogo zdravja in zadovoljstva.

J. Ileršič

Uredniškemu odboru
Brestovega obzornika

Ob izdaji jubilejne stote številke glasila naše delovne skupnosti vam čestitamo in želimo, da bi še naprej obveščali delovne ljudi s kvalitetnimi informacijami o naši delovni organizaciji!

Kolektiv Salona pohištva
Cerknica

Samoupravljanje in mi

(Nadaljevanje s 4. strani)
nih pravic, ki jih imajo po ustavi.«

In še vprašanje Antonu Obrezi, sekretarju osnovne organizacije Zveze komunistov:

»Pri odločanju o važnejših zadevah morajo sodelovati vsi delavci. Kaj je storila osnovna organizacija Zveze komunistov za razvijanje samoupravnih odnosov in socialističnih vrednot v kolektivu?«

»Samoupravljanje ima kot oblika socialističnega sistema svoj smoter ravno v množičnosti. Geslo: Vsi za enega — eden za vse! je v sedanjem trenutku socialističnega razvoja dobilo nov, kvalitetnejši prizvok. Vsi odločamo o vsem. Da bi to načelo resnično zaživelo, je potrebno dati pravo mesto vsem dejavnikom, od temeljnih organizacij in krajevnih skupnosti do najvišjih družbeno-političnih skupnosti.«

Vendar še nismo prišli dovolj do spoznanja, da smo del krajevnih skupnosti in da je krajevna skupnost zaokrožena celota nas vseh, ki živimo na tem območju.

Po drugi strani pa je solidarnostna zavest dovolj razvita, le da zaradi nekaterih slabosti za-

tem obledi. Na primer: solidarnostna akcija za Kozjansko bi dobila globljo veljavo, če bi bilo dovolj jasno prikazano, kako so se zbrana sredstva uporabljala. Vse prepogosto je namreč slišati, da so bile pri tem posamezne nepravilnosti v obliki prisvajanja sredstev, nenamenskem trošenju in podobno.

Samoupravni odnosi bodo takšni, kakršna je stopnja v razvoju produkcijskih sil oziroma zavest delavca, bo takšna, kakršna bodo razvojna dogajanja v prizadevanjih za učinkovitejšo pogoje dela in kvalitetnejšo kadrovske sestavo v temeljni in delovni organizaciji.

O neposrednem delu Zveze komunistov je težko govoriti. Morda bi bil najprimernejši izraz: stalne naloge na tem področju. Vsekakor si komunisti prizadevamo za take samoupravne odnose, ki naj bi spodbujali večjo produktivnost, učinkovitost in rentabilnost. Ne moremo mimo dejstva, da živimo in delamo v takšnih pogojih, kakršne smo si pač sami ustvarili in da je njihov napredek odvisen le od nas samih.«

Gradivo pripravil
M. Sepec

Novoizvoljeni organi upravljanja so pričeli z delom. Delegati v skupnem delavskem svetu so se že drugič sestali

Organizacija varstva pri delu

Novi zakon o varstvu pri delu, ki je pričel veljati prejšnje leto, je močno posegel tudi v organizacijo tega varstva. Nova je bila predvsem zahteva, da morajo organizacije združenega dela pooblastiti določenega delavca kot odgovornega za opravljanje strokovnih nalog s področja varstva pri delu oziroma za izpolnjevanje varstvenih ukrepov in normativov; tiste organizacije, v katerih so nevarnosti za poškodbe in obolenja v zvezi z delom večje, pa morajo organizirati še posebno službo za varstvo pri delu.

Določila v zvezi s tem pa niso bila povsem razumljiva. Nejasno je bilo, ali lahko več temeljnih organizacij pooblasti istega delavca in ali ni lahko ta delavec hkrati tudi član službe za varstvo pri delu. Ob pomanjkanju ustreznih strokovnih pojasnil so organizacije združenega dela določale organizacijo varstva pri delu po svoje. Tako smo tudi mi v samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu zapisali, da naloge varstva opravlja služba za varstvo pri delu, ki jo sestavljajo predvsem tisti delavci, ki jih temeljne organizacije in Skupne dejavnosti pooblastijo kot odgovorne za opravljanje strokovnih nalog s področja varstva pri delu oziroma za zagotavljanje varstvenih normativov in ukrepov. Praktično to delo opravljata dva delavca v Skupnih dejavnostih, vsak od njiju pa ima hkrati tudi zahtevano pooblastilo treh temeljnih organizacij oziroma dveh temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti.

Sredi lanskega leta pa je bil sprejet poseben pravilnik, v katerem je to vprašanje natančneje obdelano. Po določilih tega pravilnika mora imeti za varstvo pri delu pooblaščenega delavca vsaka temeljna organizacija. Razumljivo je, da mora biti le-ta hkrati tudi član njene delovne skupnosti. Olajšava je samo v tem, da lahko v TOZD s preprostejšim delovnim procesom opravlja to delo delavec, ki sicer dela na kakem drugem delovnem mestu. V tem primeru tudi ni posebnih zahtev glede njegove strokovne izobrazbe. Temeljna organizacija, v kateri je delovni proces zahtevnejši in težavnejši, pa lahko za opravljanje nalog varstva pri delu pooblasti le delavca, ki ima zahtevano višjo izobrazbo in poseben strokovni izpit iz varstva pri delu. O tem, ali je v delovni organizaciji preprostejši oziroma zahtevnejši delovni proces, dokončno odloča inspekcija dela.

Poleg tega morajo organizacije združenega dela, v katerih so nevarnosti za poškodbe in obolenja v zvezi z delom večje, organizirati še posebno službo za varstvo pri delu. Ta lahko opravlja delo za več temeljnih organizacij. Njene naloge, ki so predvsem strokovno razvojne in svetovalne značaja, so v omenjenem pravilniku natančneje določene, poleg tega pa je take skupne zadeve s področja varstva pri delu določijo še temeljne organizacije s samoupravnim sporazumom o združevanju v delovno organizacijo oziroma v se-

stavljeno delovno organizacijo. V taki službi so lahko le delavci, ki imajo izobrazbo varnostnega inženirja oziroma drugo ustrezno višjo izobrazbo, najmanj pet let prakse določene smeri in strokovni izpit iz varstva pri delu.

Zehtev tega pravilnika pri nas ne izpolnjujemo. Glede na velikost naše delovne organizacije ter na zahtevnost in nevarnost delovnega procesa bi morali varstvo pri delu organizirati takole:

1. Vsaka naša temeljna organizacija bi morala sistemizirati delovno mesto referenta za varstvo pri delu in nanj razporediti delavce z izobrazbo varnostnega inženirja oziroma z drugo ustrezno višjo ali visoko izobrazbo ter z zahtevanim strokovnim izpitom iz varstva pri delu. Ta delavec naj bi dobil tudi predpisano pooblastilo.

V njegovo delovno področje naj bi sodila predvsem skrb za organizirano in nadzirano izpolnjevanje zahtev iz varstva pri delu, stalna in sistematična vzgoja ter izobraževanje delavcev v zvezi z varstvom pri delu, sprotno prilagajanje varstvenih ukrepov tehnološkim in drugim spremembam, skrb za pravilno in dosledno pregledovanje in preizkušanje delovnih priprav in naprav, pošiljanje delavcev na zahtevane zdravniške preglede, skrb za oskrbo delavcev s potrebnimi osebimi varovalnimi sredstvi in za organizirano prvo pomoč in podobno.

Dela je vsekakor dovolj in je zato sistemizacija novega delovnega mesta vsaj v večjih temeljnih organizacijah povsem upra-

vičena. V manjših pa bi se morda lahko poslužili pravne možnosti in zaposlili enega delavca v dveh temeljnih organizacijah. V tem primeru pa bi moral biti ta delavec hkrati član obeh delovnih skupnosti, v vsaki polovico normalnega delovnega časa.

2. Delovna organizacija kot celota bi morala organizirati tudi službo za varstvo pri delu. V njej bi moral delati vsaj en delavec z enako strokovno izobrazbo kot za varstvo pri delu pooblaščen delavec v temeljnih organizacijah in z najmanj petletno prakso določene smeri.

V to službo naj bi sodilo predvsem organiziranje, usklajevanje ter usmerjanje dela za varstvo pri delu pooblaščenih delavcev v temeljnih organizacijah, svetovanje in strokovna pomoč pri urejanju varstva pri delu s samoupravnimi splošnimi akti, poučevanje varnosti delovnega okolja in delovnih razmer v organizaciji združenega dela, pripravljanje strokovnih predlogov varstvenih ukrepov ter spremljanje njihovega izvajanja, sestavljanje programov teoretičnega in praktičnega poučevanja ter usposabljanja delavcev za varno delo, proučevanje in analiziranje vzrokov poškodb in obolenj v zvezi z delom ter predlaganje ukrepov za odpravo vzrokov, zbiranje in hramba potrebnih strokovnih materialov ter instrumentov za meritve ekoloških razmer v delovnih prostorih in podobno.

Z novo organizacijo bi se število delavcev, ki bi se ukvarjali samo z varstvom pri delu, povečalo z dveh na najmanj pet. Povečanje ni majhno, sodim pa, da v tem pogledu ne smemo biti pretirano racionalni. Nalog s področja varstva pri delu je toliko, da jih pri sedanjih organizacijah ne moremo uspešno opravljati. S tem pa delavcem kratimo pravice, ki jim jih daje ustava in predpisi o varstvu pri delu.

V. Znidaršič

OBISK IZ SOVJETSKE ZVEZE

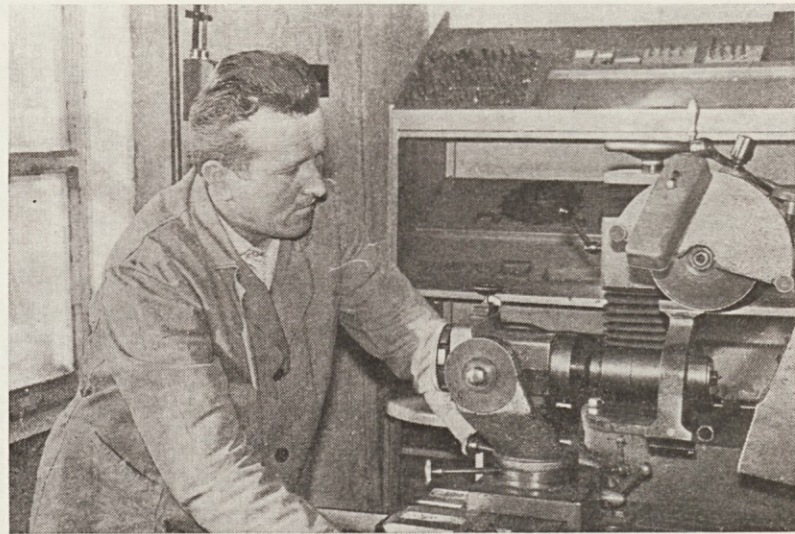
Pretekli teden so Brest obiskali delavci iz Gorkega, iz Sovjetske zveze. Potovanje v Jugoslavijo jim je omogočilo tamkajšnje podjetje lesne industrije in gozdarstva, ker so bili najbolj zaslužni delavci tega podjetja. Bilo jih je štirideset, zato smo jih pred ogledom Tovarne pohištva Cerknica razdelili v dve skupini. V prvi skupini so bili inženirji in tehnik, v drugi pa delavci iz neposredne proizvodnje.

Po ogledu tovarne so si gostje ogledali še Salon pohištva. V prijateljskem pomenku so spraševali, kako imamo organizirano samoupravljanje, kako sestankujemo, o produktivnosti dela, o višini osebnih dohodkov in podobnem. Hoteli so čimveč zvedeti o življenju in delu našega kolektiva.

Na koncu se je njihov vodja zahvalil za gostovanje in ob tem dejal: »To, kar smo videli v vaši tovarni, nas prijetno preseneča, saj smo veseli, da imamo socialistične dežele tudi moderne tovarne s sodobno tehnologijo. Opazili smo nekatere tehnološke rešitve, ki jih bomo prav gotovo koristno porabili v našem podjetju in jih vključili v našo tehnologijo.«

Izrazil je zadovoljstvo nad našim gostoljubjem in nam ob tem naročil, naj sporočimo pristrčne pozdrave našim delavcem, ki so glede na vtis marljivi in prizadevni, s privzgojenimi delovnimi navadami. Gostom smo obljubili, da bomo pozdrave kolektivno sporočili tako, da jih bomo objavili v Brestovem obzorniku in kot vidite, smo obljubo izpolnili.

J. Klančar

Iz Tovarne pohištva Stari trg — delo pri brusilnem stroju

Vrednotenje zahtevnosti dela

V grobih obrisih bom poskušal razložiti uvajanje metode VZD (vrednotenje zahtevnosti dela) na Brestu. Za obvladanje VZD metode, ki je dokaj zahtevna in da bi izobrazili na tem področju čim več Brestovcev, smo imeli v oktobru in novembru dva tečaja. Obeh tečajev so se iz vseh temeljnih organizacij polnoštevilno udeležili in jih razen nekaterih tudi uspešno opravili. Slaba udeležba pa je bila iz komisije VZD Skupnih dejavnosti. Kaj je bilo temu vzrok, ne vem. Morda čas tečajev ni bil dobro izbran, ali pa so bili v komisijo izvoljeni ljudje, ki jim delo ne dopušča, da bi se temu posvetili. Ne mislim kritizirati, ampak pišem to zato, da bi metodo VZD na Brestu lahko zares strokovno in samoupravno izdelali.

Če pa hočemo, da bi to lahko izpeljali, potem bi morali biti z metodo VZD seznanjeni čim več ljudi na Brestu. Člani VZD komisij pa bi morali imeti uspešno opravljen izpit iz VZD. S prvo fazo uvajanja, z izobraževanjem, smo lahko še kar zadovoljni.

Sedaj smo v drugi fazi, pri zbiranju podatkov o delovnem mestu (DM) z vprašalnikom. S tem želimo zbrati podatke o zahtevnosti dela na posameznih delovnih mestih. Pri tem je zelo pomembno, da morajo biti delovne naloge vsakega delovnega mesta natančno opredeljene. Določena delovna naloga je lahko le na enem delovnem mestu in zanjo lahko odgovarja samo en delavec. Kakor hitro pa je ena delovna naloga na dveh delovnih mestih, sta za eno nalogo odgovorna dva oziroma bolj rečeno, nihče. Poleg natančno opredeljenih delovnih nalog na vsakem delovnem mestu mora biti določena tudi stopnja izobrazbe in prakse. Namen tega je, da je treba na določeno delovno mesto preskrbeti tak profil strokovnjaka ali delavca, da bo lahko po določenih dobi prakse samostojno opravljal določene naloge. S tem vprašalnikom opisa DM se opredeli tudi organiziranost delovnega mesta:

1. Kdo skrbi za navodila oziroma podlage delovnih nalog.
2. Kdo je komu nadrejen, podrejen ali prirejen.
3. Kakšna ekonomska odgovornost se pojavlja na določenem delovnem mestu zaradi povzročenih škod.
4. Katere psihofizične lastnosti so zahtevane od delavca na določenem delovnem mestu.
5. Kako pogosto se delovne naloge spreminjajo.
6. Kakšne motnje nastopajo na delovnem mestu.

Z vprašalnikom tudi natančno opredelimo izvor, oddajo, obliko, tok in sprejem potrebnih informacij za uspešno opravljanje dela. Ne nazadnje, vprašalnik tudi pojasni, v kakšnem delovnem okolju se opravljajo delovne naloge na določenem delovnem me-

stu, kakšna je intenzivnost pogojev (prah, plini, ropot, toplota, preprih, mokrota, umazanija, zaščitna sredstva, možnost poškodb) in njihovo trajanje.

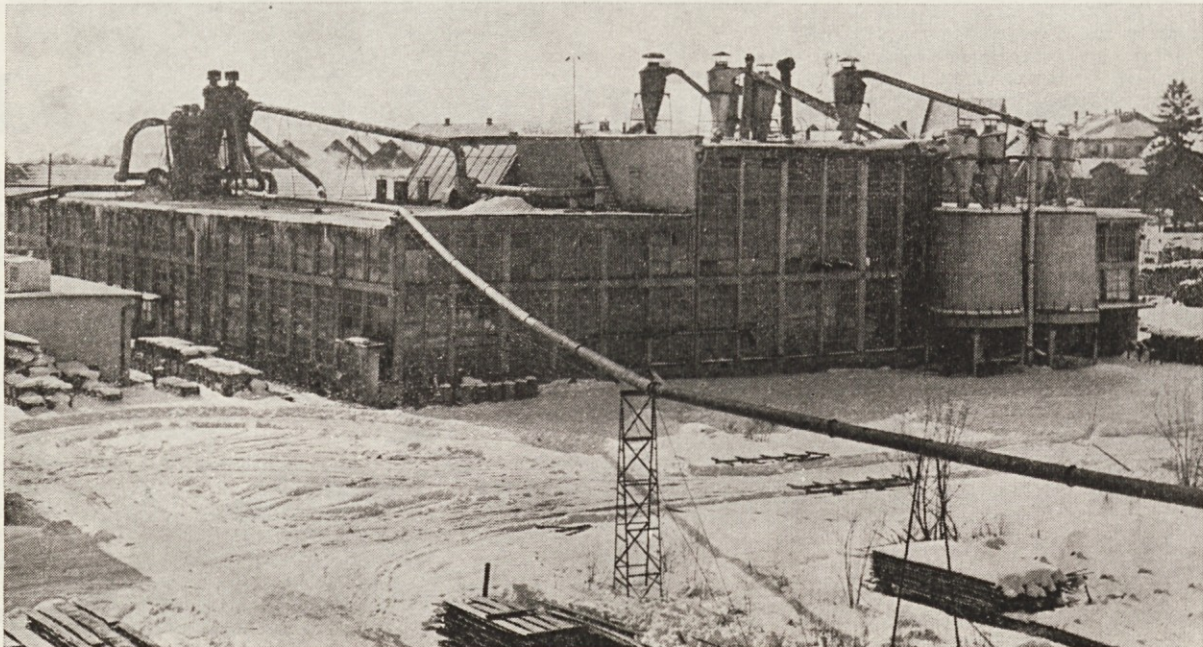
Ko je opis delovnega mesta natančno izpolnjen in prečiščen, je treba izoblikovati njegovo organizacijo. Ker pa so delovna mesta med seboj povezana, pomeni, da moramo v tej drugi fazi razčistiti organizacijo vsake temeljne organizacije posebej, obenem pa tudi celotnega Bresta. Zaradi zahtevnosti in pomembnosti te druge faze pri uvajanju VZD na Brestu, se obračam na vse delavce Bresta, zlasti pa na samoupravne organe in družbeno politične organizacije, da pri tem zavestno odstranijo vse osebne poglede in osebne interese. Žal je do takšnih osebnih interesov (primer v TP Cerknica) že prišlo, kar nedvomno ovira strokovno zastavljeno delo, ki zares ni lahko.

Uvajanje VZD na Brestu namreč ni zasebna zadeva, ampak temelji na sklepih delavskih svetov vseh Brestovih temeljnih organizacij. To pa je za službo WF in VZD zahtevna, odgovorna, celovita in silno občutljiva naloga, ki zahteva tudi veliko strokovnega dela. Kar zadeva strokovnost, trdim, da je služba WF in VZD kos tej nalogi. Da pa VZD zaradi subjektivizma in osebnih koristi posameznikov ne bi doživela usode analitične ocene delovnih mest, se bom kot vodja te službe potrudil, da bo tudi v drugi fazi uvajanja metode VZD na Brestu le-ta opravljena dosledno, strokovno, objektivno in pošteno. Ker pa nobena stvar na tem svetu ni idealna, tako tudi metoda VZD ne, je prav, da jo osvetlim tudi kritično.

Predvsem bi hotel opozoriti vse delavce Bresta, da metoda VZD sama še ne prinaša večjih osebnih dohodkov, ker so le-ti odvisni od mase sredstev za osebne dohodke, le-ti pa so odvisni od naše realizirane prodaje na trgu. Torej je to povsem stvar našega gospodarjenja, ne pa VZD metode. Zato si ne moremo ustvarjati iluzij o večjih osebnih dohodkih zaradi VZD. S to metodo se vrednoti zahtevnost dela, z njo dosežemo razvrstitev delovnih mest po zahtevnosti dela, kar istočasno predstavlja tudi delež osebnih dohodkov po zahtevnosti dela na določenem delovnem mestu.

Zadnja ugotovitev pa je predmet VZD metode, s katero je mogoče na tem področju največ doseči zato, ker je ta metoda od vseh, do sedaj znanih metod najbolj podrobno razčlenjena in opredeljena po vseh zahtevah, pogojih in kriterijih za zahtevnost določenega dela na določenem delovnem mestu.

Naj bo o uvajanju VZD, zlasti druge faze, dovolj. O tretji in četrti fazi, ki obravnava VIU (vrednotenje izvajalčeve učinkovitosti) pa bomo pisali tedaj, ko bomo prišli do njih. T. Urh

Stara Tovarna ivernih plošč sameva...

Skupna in splošna letošnja poraba

S SKLENITVIJO DRUŽBENEGA DOGOVORA O RAZPOREJANJU DOHODKA V LETU 1976, SMO KONCEM FEBRUARJA ZAKLJUČILI ZADNJO FAZO V DOGOVARJANJU O SKUPNI IN SPLOŠNI PORABI ZA LETOS.

Priprave za oblikovanje programov samoupravnih interesnih skupnosti so se začele že sredi leta 1975. V septembru je koordinacijska komisija družbenih dejavnosti občine Cerknica v posebni brošuri izdala izhodišča za oblikovanje programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976. Na podlagi pripomb, ki so jih dali delovni ljudje v temeljnih organizacijah in v krajevnih skupnostih, so bili oblikovani predlogi programov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo dokončno sprejeti v marcu letos.

Izhodišče za izračun sredstev je resolucija o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976, ki določa, da bo realna rast sredstev za skupno in splošno porabo za okoli 20 odstotkov nižja od realne rasti družbenega proizvoda in bo znašala okoli 4,3 odstotka. Pri tem je potrebno upoštevati še pričakovano rast cen, ki naj bi bila v globalu za okoli 6,5 odstotka višja od poprečja za leto 1975. Upoštevajoč ta izhodišča so torej sredstva za skupno in splošno porabo za 11,1 odstotka višja od planiranih sredstev po družbenem dogovoru za leto 1975.

Tako izračunana sredstva za pet občinskih samoupravnih interesnih skupnosti znašajo za leto 1976 23.461.000 din. Od tega bomo na vseh področjih združevali sredstva za skupne in vzajemne naloge na ravni republike v znesku 2.059.000 din, medtem ko bomo iz solidarnosti za področje izobraževanja in socialnega skrbstva prejeli 2.089.000 din. Vse občinske interesne skupnosti bodo torej v letu 1976 imele na voljo 23.491.000 din. Samoupravne interesne skupnosti so med seboj že dokončno uskladile svoje potrebe z možnostmi na osnovi programov dela. Tako naj bi posamezne samoupravne interesne skupnosti imele naslednja sredstva:

— Občinska skupnost otroškega varstva	1.165.000 din
— Občinska izobraževalna skupnost	18.069.000 din
— Občinska kulturna skupnost	955.000 din
— Telesnokulturna skupnost	886.000 din
— Občinska skupnost socialnega skrbstva	2.416.000 din

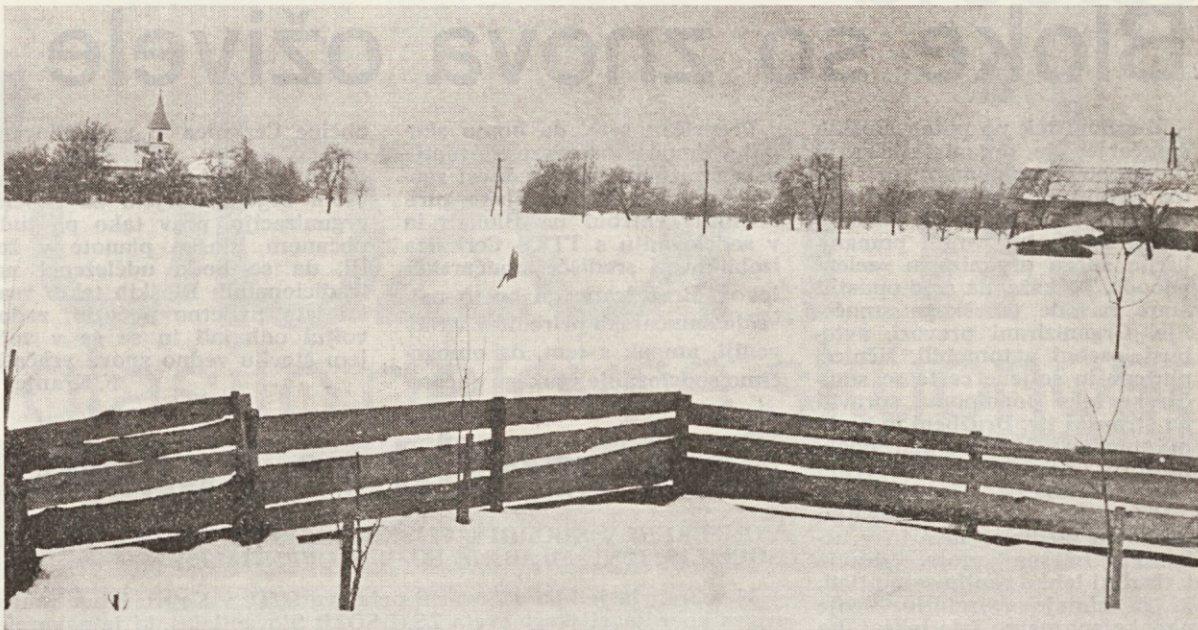
Sredstva za izvajanje programa na področju varstva se bodo združevala po enotni prispevni stopnji v okviru ljubljanske zdravstvene regije.

Ker je planirana masa bruto osebnih dohodkov za leto 1976 v občini 292.023.000 dinarjev, je predvidena skupna prispevna stopnja za skupno porabo 30,80 odstotka. Posamezne samoupravne interesne skupnosti bodo torej združevali sredstva po naslednjih prispevnih stopnjah:

— Občinska izobraževalna skupnost	5,63 %
— Občinska skupnost otroškega varstva	0,42 %
— Občinska kulturna skupnost	0,82 %
— Občinska telesnokulturna skupnost	0,36 %
— Občinska skupnost socialnega skrbstva	0,83 %
— Zdravstvena skupnost	7,53 %
— Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja	12,50 %
— Skupnost otroškega varstva (za otroški dodatek)	2,71 %

Te stopnje so samo orientacijske, saj pri izračunu niso bila upoštevana prenešana sredstva iz leta 1975 — presežki, niti stopnje in sredstva iz začasnega financiranja v prvih treh mesecih letos. Ocenjujemo, da to ne bo bistveno vplivalo na spremembo teh prispevnih stopenj, ki bodo dokončno sprejete skupaj s programi samoupravnih interesnih skupnosti ter objavljene do konca letošnjega marca.

L. Razdrih

Izobraževanje komunistov

Vsestransko poznavanje in razumevanje najrazličnejših vprašanj v vseh tistih okoljih, v katerih v kakršni koli obliki delujejo komunisti, je poleg ostalih pogojev osnovno orožje za uspešnost in revolucionarnost organizacij Zveze komunistov. Ker je naš razvoj izredno dinamičen, pogosto ugotavljamo, da komunisti niso dovolj informirani in usposobljeni za naloge, ki jih pred njih postavljata program in statut Zveze komunistov.

Tudi za vse ostale družbenopolitične sredine v občini velja ugotovitev, da ni stalnega izobraževanja. Akcije so bolj enkratne in premalo pripravljene, kar je vsekakor velika pomanjkljivost.

Da bi vrzeli v pomanjkanju znanja in usposobljenosti začeli odpravljati, se bo treba letos lotiti zlasti naslednjih akcij:

1. Osnovne organizacije zveze komunistov morajo enega izmed svojih prvih sestankov posvetiti načinu in sistemu samoizobraževanja. Vsak komunist bo moral začeti proučevati aktualno politično in marksistično teoretično literaturo, partijski in drugi tisk ter si s tem širiti svojo splošno in kulturno razgledanost. Poleg samoizobraževanja pa je aktivno delo in javno nastopanje komunistov druga pomembna oblika lastnega usposabljanja.

2. Organiziranje oblike izobraževanja in usposabljanja pa bodo letos predvsem:

- temeljno izobraževanje v osnovnih organizacijah Zveze komunistov;

- seminarji za novo sprejete komuniste;

- seminarji za vodstva Zveze komunistov;

- politične šole;

- ostali načini usposabljanja (klubi samoupravljavcev, aktivni Zveze komunistov).

Temeljno izobraževanje v vseh osnovnih organizacijah se je že pričelo.

Komunisti v osnovnih organizacijah — med seboj se lahko poveže več osnovnih organizacij — bodo morali predelati najmanj osem tem iz aktivnih družbenopolitičnih vprašanj. Za osnovno gradivo pri izobraževanju bo služilo gradivo desetega kongresa ZKJ in gradivo sedmega kongresa ZKS. Posamezne teme bodo predelane tako, da bodo stališča Zveze komunistov konfrontirali z vsakdanjo prakso v okoljih, kjer komunisti delujejo. Tako se bo moral za študijski sestanek pripraviti vsak član osnovne organizacije. Večina tem naj bi osnovne organizacije izpeljale s pomočjo lastnih predavateljev. Če to ne bo mogoče, pa bodo imele v pomoč štiridesetčlanski predavateljski aktiv, ki je bil oblikovan pred nedavnim.

Na seminarju za novo sprejete komuniste je treba predelati osnovne partijske dokumente (program in statut ZK, zgodovino ZK in našega razvoja ter aktualna vprašanja delovanja ZK). V to obliki izobraževanja bodo vključeni vsi tisti, ki še niso bili na podobnih seminarjih v prejšnjih letih.

Na seminarju za vodstva Zveze komunistov bo osnovno težišče posvečeno metodam političnega delovanja osnovne organizacije Zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organiza-

cij, aktualnim družbenopolitičnim vprašanjem v občini in v širšem slovenskem oziroma jugoslovanskem prostoru.

Na aktivnih naj bi obdelali glede na interese aktualna vprašanja in se do njih izoblikovala tudi konkretna stališča. Usposabljanje komunistov v aktivnih ni mišljeno le za aktivce, ki so trenutno oblikovani (aktiv delavcev neposrednih proizvajalcev, aktiv prosvetnih delavcev, aktiv vodilnih delavcev), temveč naj bi aktivni nastajali glede na probleme, ki sproti nastajajo in jih je treba reševati.

Že sedaj je treba pričeti tudi s kadrovske priprave za vključitev najmanj treh komunistov iz občine v srednjo poli-

tično šolo. Na tej šoli pridobijo komunisti dokaj široko znanje, ki ga rabijo pri političnem delovanju.

Glavni vzrok, da družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje v zadnjih petih letih ni bilo stalno, je tudi v tem, da nimamo v občini ustrezne ustanove (delavske univerze), ki bi skrbeli za družbenopolitično izobraževanje, za stalnost tega izobraževanja, za usklajenost in podobno. Letos je treba v občini ustanoviti ustanovo, ki bo odgovorna za družbenopolitično izobraževanje ne samo komunistov, temveč tudi delegatov, članov družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti, interesnih skupnosti in drugih.

Če letos izpolnimo zastavljeni program izobraževanja komunistov sem prepričan, da bomo na koncu leta akcijsko bolj učinkoviti, bolj enotni ter sposobni za doseganje še večjih uspehov.

J. Otoničar

Delo samoupravne delavske kontrole

Ko se je iztekel mandat članom organov upravljanja v naših temeljnih organizacijah združenega dela, se je iztekel tudi mandat članom odborov samoupravnih delavskih kontrol. Zato je sedaj pravi čas, da se kritično ozremo po prehojeni poti in napravimo obračun dela.

Ko sem dobil zadolžitev, naj pišem v našem glasilu o delu odborov samoupravne delavske kontrole, sem se odločil, da ne bom opisoval posamičnih dejavnosti, ki so jih odbori opravili, ampak bom skušal opisati glavne težave in pomanjkljivosti, s katerimi so se odbori srečevali pri svojem delu.

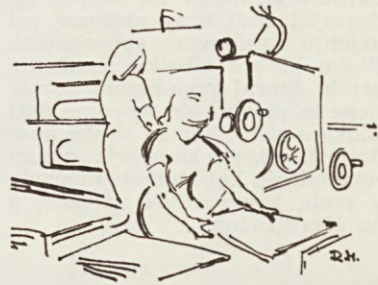
Kot smo že pisali, so bili odbori konstituirani jeseni 1974. leta. Izdelan je bil pravilnik o delu samoupravne delavske kontrole, vsak odbor si je izdelal svoj program dela in delo je steklo ... Da, delo je steklo, vendar ne brez težav.

Odbori so bili v našem samoupravnem sistemu nekaj novega, bili so brez izkušenj, zato so se že pred pričetkom svojega delovanja znašli pred vprašanjem, kako, kje in kdaj delovati. Programi, ki so si jih zastavili, so bili preobširni in verjetno tudi premalo konkretni. Zato odbori v večini primerov niso izpolnili vseh nalog, ki so jih zastavili.

Sedaj, ko ocenjujemo preteklo delo, ne moremo mimo dejstva, da so se odbori samoupravne delavske kontrole pri svojem delu prilagajali delu družbenopolitičnih organizacij. To nam povedo že sami programi. Da je temu tako, je prav gotovo krivda pri sodelovanju odborov z družbenopolitičnimi organizacijami, ki pa ni bilo zadovoljivo. Najbolj občutno se to kaže pri sodelovanju z osnovno organizacijo sindikata, prek katere bi morale steči vse akcije odborov samoupravne delavske kontrole.

Tudi informiranju delovnih ljudi so odbori posvetili premalo

pozornosti. Nikakor ne moremo biti zadovoljni z nekaj članki o delu samoupravne delavske kontrole, ki so bili objavljeni v našem glasilu. To vsekakor ni dovolj. Glavna oblika informiranja bi moralo biti poročanje o delu odborov na zborih delavcev, do česar pa ni prišlo.

Tudi izobraževanju članov delavske kontrole nismo posvetili dovolj skrbi. Ostalo je le pri dnevne seminarju, kar pa je za obseg dela, ki ga opravljajo odbori, občutno premalo. Zato tudi odbori mnogo pričakujejo od kluba samoupravljavcev, ki se v cerkniški občini snuje ravno v tem času. Izmenjava izkušenej delavcev — samoupravljavcev je najboljše oblika izobraževanja; to pa bo osnovna naloga kluba.

Prvi koraki so opravljeni. Sedaj imamo nove odbore, ki prav gotovo ne bodo delali napak, kakršne so delali prejšnji odbori in jim lahko samo zaželimo veliko uspehov pri njihovem delu.

B. Jernejčič

Po večletnih milih zimah nam je narava pokazala svojo veljavo v ponedeljek, devetega februarja, ko je živo srebro padlo 16 stopinj pod ničlo. V torek in sredo je bilo že kar znošno in poprečni mešan našega malega mesta je lahko šel ven brez rokavic in naglavnega pokrivala.

V četrtek je mladi rod razveselila dvajset centimeterska plast snega na staro podlago in še kar naprej je snežilo vse tja do ponedeljka. Koliko je res napadlo snega, ne bi ugibali. Dejstvo pa je, da je očičevalna akcija zatajila. Verjetno je še vedno v uporabi izrek: »V soboto in nedeljo se ne dela, v ponedeljek malo«. No, takrat je bilo že prepozno, uboga mehanizacija, ki jo imamo, ni zmogla odstraniti visokega snega in da bo zadeva še bolj nam podobna, so nazadnje nastale še okvare na strojih.

In epilog? Od Cerknice in po njej, pa vse tja do naše ponosne avtoceste pri Uncu je bila v ponedeljek (beri 16. 2. 1976) neskončna kolona najrazličnejših vozil v obeh smereh. Osnovni krivec je bil baje voznik kontejnerja, ki je z zlizanimi gumami obstal na rakovškem klanecu.

Ceste proti Planini in Ivanjem selu so bile iz nekomu razumljivih razlogov seveda zaprte.

Za zaključek se lahko vprašamo: Ali so bili pripravljene preventivni ukrepi za varnost prometa? Kaj bi se zgodilo, če bi bilo snega še enkrat toliko? To lahko le ugibamo.

Ali se bomo vedno učili na napakah tistega nekoga?

OPOZORILO ŠTIPENDISTOM

Po samoupravnem sporazumu o štipendiranju učencev in študentov se vsako leto spreminja višina štipendije iz združenih sredstev. Osnova za izračun višine štipendije je dohodek staršev v preteklem letu.

Zato so dolžni vsi, ki prejemajo štipendijo ali razliko iz združenih sredstev, predložiti potrdila o osebnem dohodku staršev za leto 1975.

Dolžni so predložiti tudi polletna spričevala.

Rok za dostavo dokumentov je 15. 3. 1976.

Dokumente dostavite na Samoupravno skupnost za zaposlovanje Cerknica.

Bloke so znova oživele

Množični tek po poteh bloških smučarjev je organizacijsko in množično popolnoma uspel. Letos je bilo sicer nekaj manj tekmovalcev kot na prvih Bloških tekih, ko je bil zaradi pomanjkanja snega organiziran »zeleni pohod«. To kaže, da smo opustili stare navade tekaškega smučanja. Organizirani prevozi, avtobusi, osebni avtomobili, žičnice, pluzene in soljene ceste so smučarske teke popolnoma spravili na stranski tir. Družbeni in osebni standard je povzročil udobnost in veliko škodo zdravemu razvoju telesa.

O tem je veliko napisanega na področju medicine dela in v učbenikih telesne vzgoje. Zdravje v družini lahko cenijo samo tisti, ki ga nimajo v izobilju. Svoje napake spoznamo šele takrat, ko je v mnogih primerih že prepozno.

Premike v telesni kulturi, ki so se začeli že pred leti v smislu množične rekreacije, je vse bolj čutiti, tudi pri nas. Telesnokulturna skupnost Cerknica opredeljuje v svojem delu množičnost kot osnovni program, kako pritegniti selekturnega občana k redni telesni kulturi. Trenutno je tako, da ne moremo biti zadovoljni z doseženimi rezultati. Kljub temu, da smo bili na področju naše občine (Bloška planota) prvi smučarji v Srednji Evropi, je danes tako, da smo verjetno med zadnjimi.

Na II. Bloških tekih je bilo 700 tekmovalcev. Iz naše občine jih je bilo komaj nekaj odstotkov.

Na vprašanje, ali smo zadovoljni s sodelovanjem na II. Bloških tekih, je odgovor kratek: NISMO zadovoljni, kar zadeva udeležbo naših občanov in zelo zadovoljni s sodelovanjem tekmovalcev iz ostalih predelov Slovenije. In kdaj bomo zadovoljni? Takrat, ko bo na Bloških tekih med drugimi tekmovalci sodelovalo 40 odstotkov naših občanov. Trenutni program je tak, da omogoča sodelovanje občanom vseh starosti. Progi 7 in 30 kilometrov, speljani po idealnem terenu, nudita pravi užitek enodnevnih rekreacij. Menim, da še veliko naših občanov ne pozna te lepe športne panoge.

Organizacijski odbor Bloških tekov je zelo prizadeti in je sposoben organizirati tudi proge za zahtevnejše tekmovalce: 50 kilometrov in več, če bo dovolj zanimanja.

Predloge o boljši organizaciji smo zabeležili in jih bomo uporabili na III. Bloških tekih 1977. OBCANE pa že sedaj vabimo, da sodelujejo v spomladanski razprodaji smučarske opreme.

S sredstvi javnega obveščanja smo zelo zadovoljni, ker popularizirajo našo prireditev. Prizadevamo si, da bi vsi skupaj zadovoljili širši krog občanov pri urjenju njihovih sposobnosti. Bloke bi kot zibelka smučanja ostale skoraj popolnoma pozabljene in menim, da moramo dati Blokam tisto, kar so Bloke nam dale. Bloškega smučarja mnogi reklamirajo kot simbol smučarja v svoje komercialne namene, a na čigav račun?

Prepričan sem, da bomo skupaj s Smučarsko zvezo Slovenije uspeli zaznamovati vrednost zgodovine ter z Rekreacijsko turističnim centrom na Blokah in v sodelovanju s TTKS Cerknica izoblikovati središče smučarskih tekov. Brez fraze, da bo to največja smučarska prireditev v Sloveniji, ampak s tem, da omogočimo sodelovanje vsakega občana

občine Cerknica in vseh Slovencev.

Naj ob koncu velja zahvala vsem organizatorjem za uspešno organizacijo, prav tako pa tudi občanom Bloške planote v želji, da se bodo udeleženci na tradicionalnih Bloških tekih vsako leto prijetno počutili, zadovoljni odhajali in se še v večjem številu vedno znova vračali.

F. Kranjc

Prvi uspehi se kažejo

KONFERENCA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SOZD SLOVENIJALES

13. februarja je bila v Tovarni pohištva STIL v Kopru letna konferenca koordinacijskega sveta ZSM SOZD Slovenijales, ki je nakazala nekatera bistvena vprašanja v delovanju koordinacijskega sveta. Mladi iz osnovnih organizacij ugotavljamo predvsem naslednje slabosti:

Povezava koordinacijskega sveta z osnovnimi organizacijami je slaba, kar se kaže v neizpolnjevanju zastavljenih nalog in sklepov sekretariata koordinacijskega sveta in je logična posledica neorganiziranosti ter slabega idejno političnega dela v mnogih osnovnih organizacijah. Iz omenjenih razlogov se preneka tera pobuda konča, še predno pride do članstva. Zgodi se, da dokumenti ostanejo v predalih predsednikov osnovnih organizacij, ali pa jih le-ti sploh ne dobio.

Je vrsta različnih težav, ki vsaka po svoje prispeva, da koordinacijski svet med svojim delovanjem ni uresničil vseh ciljev in nalog, ki smo si jih zastavili na ustanovni konferenci v Alpesu v Zeleznikih. Prvi uspehi pa so se vendarle pokazali. Naj omenim, da smo se na seji sekretariata koordinacijskega sveta dogovorili za izpeljavo pomembne akcije za ustanavljanje osnovnih organizacij v tistih TOZD, kjer še niso ustanovljene. Tako smo s pomočjo družbenopolitičnih organizacij v Klani, v Mizarju iz Volčje Drage in v Troplesu iz Kopra že ustanovili osnovne organizacije, medtem ko je v Stilu Koper ustanovljen iniciativni odbor za njeno ustanovitev.

Sklenili smo, da bomo člani sekretariata koordinacijskega sveta skupaj s predstavniki sveta Zveze komunistov in konference sindikata obiskali vse temeljne organizacije v sklopu SOZD ter posneli stanje v osnovnih organizacijah. Na podlagi tako napravljene analize bomo s skupno akcijo poživili dejavnost osnovnih organizacij povsod tam, kjer aktivnost ni zadovoljiva, hkrati pa reorganizirali tiste, za katere bi se pokazalo, da ne delujejo v skladu s sklepi IX. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije in Jugoslavije.

Prav tako smo se dogovorili za sestanek predsednikov osnovnih organizacij, na katerem naj bi se pogovorili o sklepih konference koordinacijskega sveta, o uresničevanju stabilizacijskih programov in TOZD in o aktivnosti mladine v zvezi s tem.

Opredelili smo šestmesečni program dela, v katerem smo se

predvsem zavzeli za organizacijo dvodnevnega seminarja za predsedstva osnovnih organizacij s predavanji o koncepciji SOZD, o politični in samoupravni organiziranosti SOZD ter o ureditvi dohodkovnih odnosov v SOZD. Menimo, da bomo z izobraževanjem širšega kroga mladinskih aktivistov ustvarili ugodno družbenopolitično ozračje, v katerem bo mogoče napraviti pomembne korake pri organiziranju in delovanju SOZD.

Letos bomo mladi Slovenijalesa dostojno proslavili mesec mladosti in rojstni dan tovariša Tita s športno manifestacijo in novo kritično konferenco v Lignošperu v Bosanskem Novem. To srečanje naj bi prispevalo k prihodnji povezavi vseh delovnih ljudi SOZD, predvsem mladih, ne glede na republiške, jezikovne in še kakšne druge pregrade.

Ob koncu smo si zaželeli uspešno delo v obdobju, ki je pred nami.

D. Frlan

Naši upokojenci

19. februarja je odšla iz temeljne organizacije Tovarna pohištva Martinjak v pokoj delavka Vera DEBEVC.

V naši delovni skupnosti je bila zaposlena od 4. 11. 1963. Večji del tega časa je delala v predmontaži, kjer je bila tudi njena zadnja zaposlitev.

Bila je vestna, dosledna in tovariška delavka.

Delovna skupnost TOZD TP Martinjak ji želi še vrsto zdravih let.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in orgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marija GRBEC, Voljo HARMEL, Jožica ILEŠIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branka MISIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha SEPEC in Tone ZIDAR. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Zelezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).

Gromov memorial

Kegljaški klub BREST Cerknica je v dogovoru s tekmovalno komisijo pri Kegljaški zvezi Slovenije organiziral tradicionalno kegljaško tekmovalstvo moških dvojic za prehodni pokal, ki ga podeljuje KZS v spomin na žal že pokojnega kegljača, našega rojaka Lea Groma.

Za tekmovalstvo, ki je bilo 31. januarja ter 1. in 2. februarja letos na kegljišču v Cerknici, se je prijaviło 54 parov, se pravi, kar 108 tekmovalcev. Med njimi so se za najboljšo uvrstitev potegovali trenutno naši najboljši kegljači, ki tekmujejo za klube I. republiške lige. Izjema je bil le Miro STERŽAJ, ki se vabilu iz neznanih vzrokov ni odzval. Pravico sodelovanja so imeli sicer tudi vsi klubi II. republiške lige in celo ostali področni klubi posameznih kegljaških podzvez.

Na tekmovalstvu, ki je bilo letos že osmo po vrsti, je po zagrizenem boju uspelo osvojiti dragoceno lovoriko tekmovalcem ljubljanskega Gradisa. Prvi trije uvrščeni pari so poleg priznanj dobili še praktična darila, ki so jih prispevali BREST, Industrija pohištva Cerknica, Kovinoplastika Lož in Kegljaški klub BREST Cerknica.

Omeniti velja, da je bil na tem tekmovalstvu izboljšan stari rekord kegljišča, ki ga je na neavtomatskem kegljišču imel z 936 podrtimi keglji Leo Grom, na avtomatskem kegljišču pa z 916 podrtimi keglji Franc Pečar (Kranjska gora). Novi rekord z 941 podrtimi keglji pripada Župančiču (Slovenija ceste, Ljubljana).

Rezultati: 1. GRADIS I 1822 (Česen 927, Belcijan 895)
 2. Jesenice II 1815 (Udir 925, Šmid 890)
 3. Triglav III 1800 (Jereb 899, Turk 901)
 4. Kranjska gora II 1798 (Žerjav 880, Pečar 918)
 5. Konstruktor I 1788 (Mlakar 889, Kalanj 899) ...
 19. Brest III 1745 (Homovec 878, Prešeren 867)
 39. Brest I 1164 (Meden 842, Škerlj 822)
 41. Brest II 1656 (Tornič 833, Zwölf 823)
 47. Brest IV 1618 (Gornik 817, Krašovec 801) R. Janežič

FILMI V MARCU

1. 3. ob 19.30 italijanski film UBIJALEC STOLETJA. Komedija.
4. 3. ob 16. uri in ob 19.30 poljski pustolovski film SKOZI PUSTINJO IN PUŠČAVO, II. del.
6. 3. ob 19.30 ameriški film PAST ZA INŠPEKTORJA KALAHANA. Kriminalka.
7. 3. ob 16. uri in 19.30 francoski pustolovski film KRALJICINA OGRICA.
8. 3. ob 19.30 ameriški western TEDEUM.
11. 3. ob 19.30 francoska drama NI DIMA BREZ OGNJA.
13. 3. ob 19.30 in 14. 3. ob 16. uri ameriški pustolovski film POSLEDNJI JUNAK.
14. 3. ob 19.30 italijanska kriminalka VSI SMO BARABE.
15. 3. ob 19.30 ameriški psihološki film NORA, HISA LUTK.
18. 3. ob 19.30 ameriška drama NJIH ŠTIRINAJST.
20. 3. ob 19.30 in 21. 3. ob 16. uri ameriški pustolovski film GOSPODAR ŽIVLJENJA IN SMRTI.
21. 3. ob 19.30 ameriška kriminalka ZADNJE PRIBEŽALIŠČE.
22. 3. ob 19.30 ameriška komedija DVE DEKLETI V ENI PIZAMI.
25. 3. ob 19.30 ameriška kriminalka DESET MALIH ČRNČKOV.
27. 3. ob 19.30 in 28. 3. ob 16. uri hongkongški film KARATE — NEPREMAGLJIVI BOKSAR.
28. 3. ob 19.30 ameriška drama KVARTOPIREC.
29. 3. ob 19.30 jugoslovanski film HITLER IZ NAŠE ULICE.

